

DÁTUM

SZABADELVÜ
POLITIKAI
NAPILAP

I/203.

»S MOST A DOLOGRA«

8,10 Ft

HETVENKÉT ÉV
– HONNAN – HOVÁ?

Ezekben a napokban bizonyára sokan elgondolkoznak a Szovjetunióban arról, hogy az 1917-es forradalom és az azt követő 72 év vajon mit nyújtott az országnak és magának az egyszerű állampolgárnak. Ennek eredménye valószínűleg nem deríti jókedvre az ott élőket. Katasztrófális áruhiány, sztrájkok végtelen sora, véres nemzetiségi ellentétek és leszámolások, a föderációból való kilépés gondolatával komolyan kacérokodó balti köztársaságok, közlekedési és szállítási csődök együtt teszik próbára a szovjet állampolgárt. A vezető reformközgazdászok már jó ideje megegyeznek a szovjet gazdaság borúlátó jövőjében, de a válságból való kilábalás lehetőségeiben is. Követelik a magántulajdon szabadságának a kimondását, a mezőgazdaságban a földosztást és a kolhozrendszer megváltoztatását, valamint némi országok rendszerei támogatásának a megszüntetését.

Az átlagpolgár pedig semmit nem ért: hogyan is lehetséges, hogy az átalakulás ötödik esztendejében az életkörülmények nemhogy javulnának, de évről évre rosszabbodnak. Az áruhiány persze hozza magával elmaradhatatlan kísérőjét, az inflációt is, melynek mértékét egyesek szerint már csak kétjegyű számmal lehet leírni. A fedezet nélküli pénzkirányítás gyakorlatilag megfoghatatlan. Ma már a bérként kifizetett minden egyes rubelből csupán 25-26 kopejkának van árufedezete, a fennmaradó, elkölthetetlen óriási pénztömeg pedig Damoklész kardjaként lebeg a szovjet gazdaság fölött. Nyikolaj Smeljov közgazdász szerint nem sok hiányzik már az általános jegyrendszer bevezetéséhez, ami ráadásul csak tűzoltómunka, nem sokáig mentve a gazdasági összeomlástól.

Gorbacsov reformjai érzékeny indikátorként pontosan megmutatták

egy központi, tervutasításos gazdasági rendszer ellentmondásait, tarthatatlanságának okait. Ha „csak” a gazdaság rendbehozatala volna a feladata, akkor is hosszú-hosszú évek munkájára lenne szükség némi eredmény felmutatására. De rá vár a nemzetiségi ellentétek feloldása is abban a helyzetben, mikor az egyik köztársaság gyakorlatilag hadban áll a másikkal. Lehet-e ilyen körülmények között a már elért demokráciát fenntartani vagy fejleszteni, mikor egyéni vagy kishatalmi érdekek gyakran fontosabbak egy pluralizálódó társadalomnál, vagy ha egy országon belül élő két nemzetiség között a kapcsolat csak a féktelen gyűlölet.

Gorbacsov pontosan tudja: hatalmának és ezzel az általa elindított folyamatnak a fennmaradása kompromisszumokkal és engedményekkel nem elérhető. Ha gyengének és megalkuvónak bizonyul, rövid időn belül csak rossz emlék marad. Egy esetleges kemény fellépését viszont csak egy valami igazolhatja majd: a nemzeti önrendelkezés jogainak a legmesszebbmenőkig való elismerése és figyelembe vétele. A demokratikus folyamatoktól való visszalépés csak is egy határozottan körvonalazott és ismertetett cél, a demokratikus jogállam érdekében kockáztatható meg.

Bizonyára sokan vannak olyanok is, akik nemcsak a 72 év történetét nézik, hanem a jövőt is, kitalálni, mi jöhet ezután. Még ha másképpen is látja egy jó fizetéssel rendelkező szakmunkás és másképpen az a hadiözvegy, aki a létminimumot sem biztosító nyugdíja miatt jogosult ingyenebédre valamelyik szertekegyenben, egyben azért megegyeznek: a változás igényében. Mert ahogy a kelet-európai országokban is az átalakítás hordozza magával a túlélés lehetőségét, úgy nincs ez másként a nagy elődnél sem.

Der Spiegel-leleplezés

Az egykori Német Szocialista Egységpart (NSZEP) háromszáz személyből álló titkos szervezetet tartott fenn az NSZK-ban azzal a céllal, hogy emberrel válság esetén merényleteket kövessenek el, és szabotázscelemekenyeket hajtsanak végre. Ennek a föld alatti alakulatnak a tagjait a jelenleg felbomlás állapotában lévő Német Kommünista Párt (DKP) tagjából toborozták. Minderről a Der Spiegel című hetilap számol be szombaton utcára kerülő legújabb számában.

A hírmagazin állításait olyan személyek nyilatkozataira, illetve – egy esetben – eskü alatt tett vallomásra alapozza, akik valamikor a csoportban szolgáltak, de azóta elhatárolták magukat tőle. Ezek most a lapban közzétett nyilatkozatukban felszólították még illegális társaikat, hogy ők is hagyjanak fel ezzel az esztelen kalandorsággal. A hírt az NDK-ban egyelőre cáfolták.

Hátborzongató történetek

(Híradásunk a kisterenyei nevelőotthonból a 7. oldalon)

Honkóstoló: Győr

(Összeállításunk a 8-9. oldalon)

A család óriási mágnesese

Akiket a haza visszavár

December 23-a, délelőtti tíz óra, Népköztársaság útja 12., a BRFK igazgatásrendészeti osztálya. Még nincs huszonnégy órája, hogy a Kossuth Rádió bementa: akik vissza szeretnének térni Romániába, egyebek közt a fenti helyen intézhetik el útlevélügyüket. Igaz, a percről percre változó események nyomán később azt is hírül adták, hivatalos szerveink egyelőre nem javasolják az utazást, mert az utóvédharcok miatt életveszélyes. A nyomatékos intézés, sőt felszólítás ellenére mégis kik és miért igyekeznek lóhalálában vissza, Romániába? Kik és miért vállalják a nyilvánvaló életveszélyt?

Az igazgatásrendészeti osztály folyosóján vagy negyvenen várakoznak romániai útlevélük ügyében. Fegyelmetlenül állnak sorban, egymás közt duruzsolva cserélik ki híreiket. Három ajtó mögött folyik az ügyintézés, méghozzá meglepően gyorsan. Ám amilyen hamar végeznek, olyan hamar újjak is érkeznek. Az ügyintéző magyar rendőrségi dolgozók holtfáradtnak látszanak, a szemük alatt álmatlanságból karika.

Ugyanis előző délután hat órától egész álló éjszaka is nyitva tartották a kapukat az utazni szándékozók számára. Azóta vagy ezredszer mondják el ugyanazokat az útbaigazító mondatokat, méghozzá hangsúlyozott nyájassággal. Elvégre akik náluk jelentkeznek útlevélügyben, nyilván sokat szenvedhetek odahaza, éppenséggel a Secu hivatásosaitól kapták a legsúfabb bánásmódot, ha nem rúgásokat, ütlegeket. Van tehát mit jóvátenni, és a magyar rendőrök becsületére szólva ők mindent el is követnek, hogy begyógyítsák az odaát ütött sebeket.

Az útlevéllel érkezettek és a papír nélkül átszököt „határsértők” dolgait külön-külön ajtó mögött intézik. A várakozók zöme meglepően fiatal. Vajon mi készítette őket annak idején az átjövételre, és mi készíteti őket most a visszatérésre? Kalandvágy? Vagy egyéb? Csüggedt, zárkózott, elszánt arccal áldogálnak. Látszik, sokat szenvedhetek. Néhányukat megszólítom.

folytatás az 5. oldalon

A román nemzeti megmentési tanács ülése

Bukarestben, a külügyminisztérium épületében megtartotta első plenáris ülését a Nemzeti Megmentési Front Tanácsa. Az ország legfelső hatalmi szervének számító tanács 36 tagja elemezte Románia jelenlegi helyzetét, véleményt cserélt a kiépítendő új hatalmi struktúrákról és megvitatta a gazdasági helyzetet. Iliescu, a megmentési front tanácsának elnöke rövid, rögtönzött beszédében hangsúlyozta, Romániában végérvényesen elmúltak azok az idők, amikor az életet felülíró irányították, ezért most új hatalmi struktúrára van szükség. Iliescu aláhúzta, hogy az országban kialakult mélyreható válság vezetett társadalmi robbanáshoz. Szerinte a román forradalom abban különbözik a Közép-Európában lezajlottaktól, hogy itt a folyamat a kommunista párttól kívül megy végbe.

Dumitru Mazilu, a tanács helyettes elnöke az ülés befejeztével a Reuter hírgyűjteménynek adott nyilatkozatában megerősítette, hogy áprilisban szabad választásokat tartanak. A Nicolae Ceausescu és felesége, Elena fölött tartott gyorsított bírósági eljárást a kialakult helyzet diktálta szükségességével indokolta, és kifejtette, hogy a bonyolult helyzethez képest az eljárás korrektnek mondható. Mazilu korábban Romániát az ENSZ emberi jogi bizottságában képviselte. Négy évvel ezelőtt tartóztatták le, amiért az ENSZ-ben lesújtó képet rajzolt az emberi jogok tekintetében Romániában kialakult helyzetről.

Jugoszláviai levelezőnkől

Megszakad-e a kapcsolat a legfejlettebb és a legnagyobb jugoszláv köztársaság között? – Diplomáciai kapcsolatok híján a gazdaságit tépdésik.

Nem szakadt meg a diplomáciai kapcsolat Szlovénia és Szerbia között, mert ilyen nincsen egyelőre, de ha a dolgok így fejlődnek, akkor könnyen megtörténhet, hogy a két tagköztársaság – miután a kétjük viszállya miatt széthullik elemeire az ország – bizonyos idő eltelével fölveszi majd egymással a diplomáciai kapcsolatot mégis. Egy ilyen feltételezés, bármily hihetetlennek tűnjék is, nem teljesen irreális. Egyelőre ott tartunk, hogy a Szerb Szocialista Köztársaság gazdasági bojkottot hirdetett Szlovénia felé, ebből pedig az értendő, hogy nemcsak a szűkebb értelemben vett Szerbia folytat gazdasági háborút Szlovéniával, hanem a két autonóm tartomány, vagyis a Vajdaság és Kosovo is. Amióta ugyanis megbukott a két tartomány korábbi, nem éppen túl népszerű vezetője, s amióta módosult a szerb köztársaság alkotmánya, azóta nem történt még meg, hogy a két autonóm terület bármely kérdésben is Szerbiával szemben foglalt volna állást. Sőt, az tapasztalható, hogy a keményebb kérdésekben éppen a tartományok lépnek ki határozottabban Szerbia védelmében.

Egészen eredeti az a mód, ahogyan a két köztársaság viszonya idáig romlott. A néhány évi folyamatos romlás ismertetése az idegen olvasónak unalmas lenne, ehelyett csupán a kulmináció történéseit idézzük fel, bár hogy csakugyan ez az alább ismertetett eset-e a kulmináció, az majd később válik el.

Szlovénia és Szerbia

December elsejére tüntetést hirdettek kosovói szerbek és cmagoraiak (montenegróiak) a szlovén fővárosban, Ljubljanában. „Az igazság tüntetése”, hirdették a szervezők. Azért e hangzatos elnevezés, mert Szlovénia erősen bírálja Szerbia politikáját a kosovói politikai vonalvezetés miatt. Milosevic szerb államfő az idén február végén kiroszakolta, hogy a tartományban rendkívüli intézkedéseket fogantasson a jugoszláv államfői testület, s a rendelkezés azóta is életben van, aminek következtében az utcákról nem tűnnek el az állig felfegyverzett rendőrfjórók, az utakra a páncélos járművek. A döntés ideje táján a szerb államfő azt ígérte, hogy gyorsan rendezni fogja a helyzetet, aminek lassan már esztendeje lesz, a helyzet azonban mit sem javult, sőt inkább talán még romlott is. A szerb hivatalos álláspont szerint Szlovénia vezetősége hamisan tájékoztatja polgárait a szerbiai, különösen pedig a kosovói helyzetről, ezért van az, hogy Szlovénia népességének nagyobbik része szintén ellenzi a szerbiai vonalvezetést. Nos, a tüntetésre a szervezők szerint azért lett volna szükség, hogy a szerbek és a montenegróiak elmondják a szlovéneknek az igazságot.

Az előjelek szerint a tüntetés hasonló módon zajlott volna le, mint a jó egy évvel korábbi Újvidéken, Titogradban és Pristinában. Újvidék a magyarok által is tömegesen lakott Vajdaság székvárosa, Titograd Crna Gora köztársaság fővárosa, Pristina pedig a másik szerb köztársasági tartomány, Kosovo székvárosa. Az ottani tüntetéseknél az lett a közvetlen következménye, hogy mindhárom városban

megbukott a vezetőség, és olyan került nyomra a helyébe, amely azóta is maradéktalanul támogatja a belgrádi szerb politikát. Szlovéniában hangosan kimondják azóta, hogy az említett három városban a kormánybuktató tüntetéseket Belgrád szervezte, a tömeget titkos csatornákon mozgósította, nemzeti érzelmeikre hatva erősen felütelte. A lakosság nagyobbik hányada ugyan csupán csendes szemlélője volt az eseményeknek, mert a régi vezetőség elkövetett sok-sok botor hibát, nem akadt hát számottevő tömeg, amely védelmére kelt volna. Így történt meg, hogy a régi vezetőség azóta úgy eltűnt a politikai színtérről, hogy ma már nem is veszik számításba, mint esetleges ellenzék.

A szlovének okultak az újvidéki, a pristinai és a titogradi eseményekből. Megvetették a lábukat, rendkívüli állapotot hirdettek és megtiltották a ljubljanai tüntetést.

Szerbia pedig másnap meghirdette a gazdasági bojkottot. Egy kicsit ugyan kilóg a lóláb, látszik, hogy Belgrádnak mennyire érdekében állt a tüntetés lezajlása, de hát ilyenkor ez nem sokat szokott számítani. A gazdasági háborút a köztársasági Szocialista Szövetség (afféle népfőnt) hirdette meg, és az egész szerb köztársaságban hangos szóval vagy éppen lármásan támogatták. Később ugyan csendesen megszólaltak a gazdasági vezetők és szakemberek, hangjuk azonban elvesztett a gazdasági csatározásban. Arról van szó, hogy a bojkott alighanem nagyobb kárt fog okozni magának Szerbiának, mint Szlovéniának. Csak hogy egy példát említsünk: a szlovéniai kooperációk nélkül szerbia egyik legnagyobb gyára, a kragujevaci autógyár képtelen legyártani az autókat. Külön kérdés, hogy a fejlett gazdaságú Szlovénia szállítja a szerbiai hadiipar nélkülözhetetlen kellékeinek tetemes részét.

A nézetkülönbség lármája kissé elvesztett a lázas év végi parlamenti intézkedésben, amelynek során Markovic kormányfő olyan váratlan intézkedésekkel rukkolt ki, amelyek lekötötték mind a szerbiai, mind a szlovéniai vezetők figyelmét. Sőt a tömeget is. Már mégiscsak oda kell figyelni, ha a kormányfő azt ígéri, hogy napokon belül konvertibilissé teszi a nemzeti valutát, az inflációt pedig az ideinek a tizedére csökkenti. Ennek érdekében első intézkedésként négy nullát letöröl a pénzjegyekről s a denominált bankjegyet hatáson meglobogtatja a képviselők előtt.

Most erre figyelj az ország. A viszály háttérbe szorul. Hozzáértők szerint pedig éppen most dől el. Mert ha Markovic kormányfő csatát nyer gazdasági intézkedéseivel előbb a parlamentben, azután pedig úgy általában, akkor Milosevicnek nem lesz esélye nyeresre. Ok keuten ugyan nem álltak ki nyíltan egymás ellen, de mindketten tisztában vannak azzal, hogy a két dúdás nem fér meg egymás mellett a Miroslav Krleža által emlegetett Balkán-csárdában.

Rosenthal Károly

A VILÁG HÍREI

– Az Egyesült Államok reméli, hogy az új román kormány hamarosan bevezeti a demokratikus reformokat és a törvényes jogrendet. Ezt tartalmazza Bush amerikai elnök távirata, amelyben szerencsés hírváratat nyilvánította Ion Iliescu új román államelnöknek. A Fehér Ház szóvivője bejelentve: Washington a korábbi félmillió dollár értékű segítség mellett további negyedszáz millió dollár értékben küld gyógyszereket és más támogatást Romániának. A jövő héten amerikai bizottság utazik Bukarestbe, hogy felmérje, milyen segítségre van szükség, közölte a Fehér Ház.

– Az Arab Liga szerdán Tuniszban nyilvánosságra hozott közleménye „meglepését” fejezte ki az olyan tömegtájékoztató hírek miatt, amelyek „a Romániában kibombant harcokkal bizonyos arab nemzetiségű személyeket hoztak összefüggésbe.” A liga képviselői találkoztak Románia tuniszi nagykövetségével és követelték: Románia cáfolja meg az ilyen állításokat, és ígérje meg, hogy az országban élő arabok többé nem lesznek kitéve zaklatásoknak.

– Az NDK-nak nem szabad az NSZK-tól egyoldalúan függő helyzetbe kerülnie – jelentette ki Gregor Gysi, a közelmúltban újjáalakult keletnémet kommunista párt vezetője, a Le Figaro című párizsi lapban megjelent nyilatkozatában.

Gysi szerint az NSZK mellett más európai országoknak is támogatniuk kell az NDK-t, s a cél az, hogy a keletnémet polgárokat „igazi európaiakká” tegyék. Az NSZEP-DSZP elnöke úgy véli: pártjából a keletnémetek jelenleg kevésbé félnek, mint az NSZK-tól abban az értelemben, hogy a két német állam egyesítése felé folyamat magában hordja az európai egyensúly felborulásának veszélyét.

– A csehszlovák szövetségi parlament Alexander Dubcekot választotta elnökévé. Dubcek, aki a 21 évvel ezelőtti VSZ-bevonulás óta most tér vissza hivatalosan a politikai életbe, az 1990 közepére tervezett általános választásokig tölti be posztját. A parlament jelenlevő 269 képviselője egyhangú szavazással választotta elnökévé.

– A csehszlovák köztársasági elnök esküjéből kimarad a szocializmus ügye iránti hűségére vonatkozó rész és kiegészítik azzal, hogy az államfő az országban élő nemzetek és nemzetiségek javát fogja szolgálni. Erről határozott csütörtöki rendkívüli prágai ülésén a csehszlovák parlament.

– A Bolgár KP Központi Bizottsága szóvivőjének nyilatkozata szerint a Politikai Bizottság „megelégedéssel nyugtázza, hogy elvi megegyezés született a Demokratikus Erők Szövetségével kerekasztal-konzultációk megtartásáról.” Az ellenzék

követelésére érkezett megkésített választ megfigyelők szerint legalábbis részben a Podkrepa független szakszervezet által meghirdetett általános sztrájkfelhívása csikarta ki.

– Új külügyminisztert nevezett ki csütörtökön a Lett Legfelsőbb Tanács Eozen Ioc személyében. A lett külügyminisztérium ötven éves új vezetője hivatásos diplomata. Korábban a washingtoni szovjet nagykövetség másod, majd első titkára volt. Több évig dolgozott a külügyminisztérium központi apparátusában, kinevezése előtt a konzuli osztály vezetőjének első helyettese volt. Megfigyelők emlékeztetnek, hogy Ioc miniszteri kinevezése lényegében egybeesett a Molotov-Ribbentrop paktum össz-szövetségi szinten történt elítélésével. Megfigyelők szerint a tapasztalt hivatásos diplomata kinevezésével erősödhetnek a nagyobb függetlenségre irányuló lett törekvések.

– Kim Jung Szam dél-koreai ellenzéki vezető Magyarországot és Lengyelországot érintő kelet-európai látogatást tervez. Az Újraegyesítés Demokratikus Pártjának (RDP) vezetője Szűrös Mátyás ideiglenes államfő meghívására január 15-én érkezik Magyarországra. A dél-koreai ellenzéki vezető január 17-én Lengyelországba utazik, ahol Tadeusz Mazowiecki miniszterelnökkel és Lech Walesával, a Szolidaritás vezetőjével találkozik.

December 28-án 60 éves

Bori Imre születésnapjára köszöntés

Ünnepi alkalom adta kezünkbe a tollat: a jugoszláviai magyar szellemi élet kiemelkedő egyénisége, számtalan könyv és tanulmány szerzője, a kritikus és irodalomtörténész, az egyetemi tanár és lapszerkesztő *Bori Imre most hatvan éves.*

A bácskai Földváron született 1929. december 28-án. Itt kezdte meg iskolai tanulmányait is, melyeket Beccskerekén és Beccsén, végül Zentán, az ekkor és ott pályakezdő tanár a nála nyolc évvel idősebb *Szeli István* irányítása alatt folytatott. Miután elvégezte az újvidéki tanítóképző főiskolát, maga is gyakorló pedagógus lett. Előbb 1952–56 között Csókán általános iskolában, majd a következő négy évben a szabadkai tanítóképzőben oktatott. Közben elvégezte az újvidéki egyetem bölcsészettudományi karának magyar szakát, s 1960-tól már maga is itt adott elő. Bölcsészdoktor (1964), s két ízben is tanszékvezető. Az újvidéki Hungarológiai Intézet igazgatója (1979–81 között), végül 1984-től mindmáig az ugyanitt megjelenő irodalmi, művészeti és társadalomtudományi folyóirat, az 1934-ben indult *HID* fő- és felelős szerkesztője. Tagja a Vajdasági Tudományos és Mű-

vészeti Akadémiának (1985-től), munkásságát több *HID*- és *Szenteleky*-díjjal is elismerték. Az utóbbival pályatársai sem fukarkodtak, *Juhász Géza* például így fogalmazott: „Bori Imre a jugoszláviai magyar irodalomtudomány egyik legjelentősebb, legsokoldalúbb és legtermékenyebb alkotó egyénisége.” *Szeli István* pedig, akivel később, egyetemi pályafutásuk idején kapcsolatuk ismét szorosabbá vált, arról az örömről beszélt, „amit egy pedagógus egyáltalán megélhet: azt, hogy egykori iskolamesterét meghaladva oly impozáns méretű és értékű alkotásokkal gazdagította irodalmi műveltségünket, amelyhez foghatót számos sokkal kevésbé aktív és dinamikus életű, a kulturális közélet feladataiból jóval kevesebb részt vállaló irodalomtudós sem mondhat magáénak.” *Szeli István* egyébként négy elkülöníthető, egymást jól kiegészítő területet említ meg Bori Imre munkásságában. Így a magyar irodalomtörténetet, a magyar folklórt, a jugoszláviai magyar irodalmat, végül a magyar–dél-szláv irodalmi kapcsolatok kutatását.

A magunk részéről főleg a két utóbbi területen született műveire szeretnénk a figyelmet felhívni. Mert – noha *Radnóti*, *Kassák*, *Krúdy* vagy *Móricz Zsigmond* is önálló kötetekkel került be oeuvre-jének egyre táguló körébe – *Fehér Ferenc*, *Sinkó Ervin*, *Kosztolányi Dezső*, *Acs Károly*, *Zákány Antal*, *Major Nándor*, *Herczeg János*, *Majtényi Mihály*, *Szirmai Károly* s a délvidéki írók még hosszán folytatható sora az őket közelről és leginkább ismerő délvidéki kritikusoktól – így *Bori Imrétől* – várhatták és remélhetik méltatásukat. Külön-külön, de együtt is! Olyan művei, mint *A jugoszláviai magyar irodalom története 1918-tól 1945-ig* (Újvidék, 1968.), továbbá az *Irodalmunk évszázadai* (Újvidék, 1975.), vagy *A jugoszláviai magyar irodalom rövid története* (Újvidék, 1982.) a szűkebb pátria nyelvünkön született literatúrájának sikerült összefoglalásai. Ami pedig a magyar–dél-szláv komparatistika körébe tartozó műveit illeti, az 1970-ben megjelent

Magyar–dél-szláv irodalmi kapcsolatok című és az 1987-ben kiadott *Tanulmányok a magyar–dél-szláv kapcsolatokról* című gyűjteményes kötetét egyenesen nélkülözhetetlennek kell neveznünk. S akkor még meg sem említettük a magyar avantgard irodalommal foglalkozó kötetét. De hiszen nem is kell! Sem idő, sem terjedelem nem teszi lehetővé a teljességre törekvést, amely mindenképpen kizárt. El-

végre *Bori Imre* életműve nem lezárt, alkotókedvét, szerteszét pillantó, sokfelé induló érdeklődését ismerve további számtalan kiváló munkát várhatunk és remélhetünk tőle.

Ehhez kívánunk jó egészséget és további alkotóéveket most, amikor születésnapján köszöntjük *Bori Imrét* az irodalomtudomány sokoldalú és kiemelkedő művelőjét.

Polgárdy Géza

Vastagh

– sajtóértekezlet

Pozsgay–Gorbacsov találkozó lesz januárban Moszkvában – jelentette be moszkvai tárgyalásait befejezve *Vastagh Pál*. A Magyar Szocialista Párt Elnökségének tagja sajtóértekezletén közölte azt is, hogy *Nyers Rezső* pártelnök látogatására később kerül sor.

Az MSZP és az SZKP között ez volt az első hivatalos megbeszélés a magyar párt létrejötte óta. Ennek célja, mint *Vastagh Pál* elmondta, éppen az MSZP célkitűzéseinek a szovjet pártvezetőkkel való részletes megismertetése volt. A PB-tag és KB-titkár *Alekszandr Jakovlev*vel tartott eszmecsere során a két párt közötti együttműködésről és a Kelet-Európában kialakult helyzetről is.

– Mindazok a változások, amelyek az MSZP megalakulásával történtek, nem az SZKP-val kialakított kapcsolatok lazítását célozzák – húzta alá a magyar politikus. Annak a meggyőződésének adott hangot, hogy a Szovjetunióval kialakított korrekt jószomszédi viszony és a sokoldalú együttműködés fenntartása sarkalatos pontja a párt politikájának és alapvető nemzeti érdek.

Vastagh Pál szovjet újságírók kérdésére válaszolva kifejtette: a kelet-európai események azt támasztják alá, hogy a Kongresszus '89 jól döntött a változások melletti elkötelezettségével. Mint mondta, a taglétszám alakulása nem váltotta be a várakozásokat, hiszen eddig kevesebb mint 60 ezren jelezték MSZP-hez tartozásukat. – Nem a párt taglétszáma dönt ugyan a választásokon, de nem mondunk le arról, hogy erős baloldali tömegpárttá váljék az MSZP – hangoztatta.

Az SZKP és az MSZP közötti nézetazonosságot firtató kérdésre hangoztatta: nemzetközi kérdések tekintetében alapvetően egybeesnek az álláspontok. Vannak azonban olyan kérdések, így például a romániai helyzet megítélése (az MSZP válaszul a temesvári megtorlásra megszakította kapcsolatait a román párttal, míg az SZKP nem foglalt állást) elétrökek a megközelítések.

Az SZKP és a különböző magyar pártok viszonyáról úgy nyilatkozott, hogy a szovjet pártvezetés „folyamatosan tájékozódik” a magyar politikai életben jelentkező új erőkről, ahogy azt a többi szövetséges ország esetében is teszi.

Látogatóinak egyre gyakoribb uszolásának engedve, az Osztrák Kultúra Múzeuma kiállítást tervez az 1991-es esztendőre „Erzsébet Magyarország királynője” címmel. „Sisi” – ahogy Ausztria szerencsés becézik a volt uralkodót, *Mária Terézia* mellett a második nemzetszülők is (el)ismert osztrák nő. A Bécsi Gazdasági Egyetem felmérése fényesen igazolja ezt az állítást. A felmérésből tűnik ki az a gondolat is, mely szerint *Erzsébet* uralkodása alatt mindvégig a magyar érdekek képviselője volt, s ezért Magyarországon is méltán népszerű mind a mai napig. A császár–királynő személye mellett a közös történelmi múlt 1848–1918-ig tartó szakasza képezi a kiállítás tematikájának további szeletét, míg a középpontba az 1867-es kiegyezés ténye, tárgya és konzekvenciái című anyag kerül. Ezenköz-

Magyarország királynője

ben a Burgenlandi Táj múzeum támogatást toboroz azon céljához, hogy a múzeum számára megszerezhesse *Liszt Ferencnek* e tájegység nagy fiának 1884-ben, Bécs városában öntött bronz mellszobrát. A szobor alkotója *Viktor Otto Tilger*, s eddig a Bécsi Dorotheum tulajdonában volt. A lelkes burgenlandi patriotáknak mindent poton 50 ezer schillingjébe kerül. Fontos információ még az esetleg arra látogatóknak, hogy a múzeum *Raiding* városkában található, nem is túl messze a magyar határtól. 1990. január 25-ig láthatják az érdeklődők *Eisenstadtban* (Ausztria) azt a külön-

nös kiállítást, amit a Burgenlandi Táj múzeum és Győr-Sopron megye közösen szervezett. Az „Etnográfia határok nélkül” című gyűjtemény egyaránt tartalmaz kultúrtörténelmi érdekességeket, valamint a Habsburgmonarchia idejéből származó történelmi tárgyú feljegyzéseket, dokumentumokat. A nyugat-magyarországi és az osztrák hagyományokat gyűjtötte egybe *Johan Reinhard Bünker*, az 1894-es esztendőitől 1914-ig. A kiállítás, amely korábban magyar területen is látható volt, (Sopron, 1989. június) elsősorban – *Bünker* néprajzi gyűjtőmunkáján túl – a közös múlt elemeiből építkezik. *Eisenstadt* után a kiállítás anyaga, kiegészülve további népművészeti darabokkal, a fővárosban, Bécsben lesz megtekinthető.

– Bayer –

KÖZLEMÉNY

Budapesten a JURTA SZINHAZBAN 1989. dec. 15-én megalakult a Páneurópa keretén belül működő KOMITEE FÜR SIEBENBURGEN egyesület magyarországi társszervezete – Bizottmány Erdély Megmentéséért (BEM). A bizottmány fő célja a bánati, erdélyi, partiumi, maramarosi, bukovinai, valamint a magyarországi népcsoportok politikai, gazdasági és kulturális összefogása a közös örökségnek, megmentése és megőrzése egy egyesült Európában.

Bp. 1989. december 18.

Bizottmány Erdély Megmentéséért (BEM) elnöksége nevében
Geréb Attila
Bp. Pf.: 629. 1399

Még egyszer a Grósz-kongresszusról

„Az MSZMP XIV. kongresszusa előtt alapvetően két út áll. Az egyik a pártviszonyok tisztázása felé, a másik a még nagyobb zűrzavar felé vinné a politikai életet.” Így kezdi a december 17-én lezajlott kommunista párt-kongresszus *előtt* írt elemzését Révész Sándor a Beszélő december 18-i számában, majd így folytatja: „Az egyik út: az MSZMP a szétesett rendszer híveinek a pártja lesz”, azoké a tízezreké, akik „az elnyomás jóhiszemű szolgálatában” ősziültek meg. Ebben az esetben az MSZMP léte hasznos és szükséges, és egyfajta gerontológiai, mentálhigiénés küldetést is megvalósít... A másik út a régi MSZMP politikailag tartalmatlan centrumának a vonalát követi; ez a Pozsgayékénál jóval mérsékeltbben antikádárista vonal, mely azonban még nem zárja ki a többpártrendszerű parlamentáris jogállam és a vegyes tulajdonra épített piacgazdaság elfogadását. Ebben az esetben viszont a régi rendszer hívei megintcsak párt nélkül maradnának.

Ez a gondolatmenet abból a valós tényből indul ki, hogy ebben az országban bizony tízezerrel élnek kisemberek, akik elég korlátoltak, kényelmesek és konzervatívok ahhoz, hogy a kádárizmus „fénykorát” tartsák a „boldog békeidőknek”. Ezek az emberek, akik közül korántsem mindenki ült valami kisebb-nagyobb hűsósfaék mellett, idegenként tekintenek az MSZP-re, sőt még Grósz Károly egyik-másik korábbi megnyilatkozása is rendbontást jelentett számukra.

A kongresszus frazeológiája azt valószínűsíti, hogy a Grósz-Berecz-Ribánszky hármas ezt a második változatot valósítja meg. Legalábbis erre mutat, hogy úgy nyilatkoztak: elfogadják a hatályban lévő (módosított) alkotmány kereteit, nem vonták kétségbe a többpártrendszer és a vegyes tulajdonviszonyok alapján kialakítandó piacgazdaság célszerű voltát. Erre vall továbbá, hogy a párt szerkezetében és működésének a módjában is az alulról építkezést, a tagság jogait, a kisebbségi vélemény bizonyos fokú védelmét, egyszerűen a demokráciát hangsúlyozzák a bürokratikus módszerekkel, a fentről irányítással szemben, noha a demokratikus centralizmus bolsevik örökségét sem tagadják meg egyértelműen.

Révész Sándor helyesen mutat rá az ellentmondásra, mely abban áll, hogy most az MSZMP azzal a párttagsággal igyekszik a szociáldemokrata pozíció közelébe férkőzni, amely leszakította magát az ugyanide igyekvő MSZMP-től. Ezt az ellentmondást megjeleníti és egyben fokozza, hogy a Grósz-, Ribánszky- vagy akár Marosán-féle levitézlett vezetők helyett a mai MSZMP fiatalabb és kevésbé lejáratos kádereket állít a kirakatba. Ezek az alsó és felsőbb kádérállományt képviselik, amely az MSZP és a fundamentáliszták között helyezkedik el. A kongresszuson viszont éppen Marosán és Grósz adta meg az alaphangot és aratta a legnagyobb tetszést, ami arról árulkodik, hogy a jelen voltak zöme csakugyan azt a törzsökös párttagságot képviselte, amely – Révész szavai szerint – „az

elnyomás jóhiszemű szolgálatában” ősziült meg.

Hasonló ellentmondások jellemzik az MSZMP gazdasági és politikai elgondolásait is. (Elgondolásait, mert programról nem lehet beszélni.) A ragaszkodás a marxizmushoz mint a valóság tudományos vizsgálatának módszeréhez, valamint a szocializmushoz, ehhez a meghatározhatatlan fantázia-képhez bizony nem teszi könnyebbé reális program kidolgozását. De hát épp ezekhez kell ragaszkodniok, ha nem akarják feldúltni tagságuk lelkiállagát, és a tagsággal együtt elveszíteni létjogosultságukat is.

E homályos értelmű szocializmus „megújítása”, amit az MSZMP modellváltás címén javasol szemben a rendszerváltással, homályos maga is. A Magyar Nemzet december 18-i tudósításában joggal mutatott rá, hogy az MSZMP-nek semmiféle gazdaságpolitikai elképzelése nincs. Hacsak – tehetem hozzá – ilyenek nem tekintjük a bérliberalizálás követelését, valamint azt, hogy szerinte a privatizálást és a külföldi tőke bevonását lassabban és óvatosabban kell folytatni. Mindezzel az MSZMP a SZOT jelszavait veszi át, amit nem is titkol. Amint a Magyar Nemzet megfogalmazta, „az MSZMP politikai stratégiájának és taktikájának jelentős részét a szakszervezeti mozgalomra kívánja alapozni”. Kérdés, hogy a súlyosbodó nyomor és az óhatatlanul növekvő munkanélküliség mennyire homályosítja majd el az emberek látását, mennyien lesznek hajlandók Grószt és társait a munkásérdekek védelmezőit elfogadni. Éppen őket, akik ezen a kongresszuson az érdemi önkritika egyetlen szavát sem ejtették ki, noha mai bajainkért a felelősség nem csekély részben háruk.

Bel- és gazdaságpolitikai elgondolásainál is ködösebb az MSZMP külpolitikai javaslata. Amikor Grósz Károly a „szocialista országokkal” való együttműködés erősítését ajánlja, talán az új keletnémet és csehszlovákiai viszonyokat tartja szem előtt? A gorbacsovi peresztrojka Jelcin-féle bírálóra gondol? Aligha. Pedig tudnia kell, hogy az ún. szocialista országokban megindult forradalmi változások már visszafordíthatatlanok és még tovább fognak menni. A régi MSZMP konzervatívjainak és centrumának ragaszkodása a kommunista örökséghez épp e még vázlatosnak sem mondható külpolitikai észrevételeikben tűnik a leginkább képtelennek, álláspontjuk épp ebben mutatkozik a leginkább talajtalannak.

Az egyik felszólalótól már a kongresszuson elhangzott, Grósz pedig egy interjúban megerősítette, hogy az MSZMP ellenzéki párt kíván lenni. Ez bizony igencsak arcátlanul hangzik, ha meggondoljuk már említett felelősségét a mai helyzetért. A politikai szituáció abszurditását jelzi, hogy az MSZMP mint „ellenzéki párt” talán többséget is élvez a mai Parlamentben. (Egy okkal több arra, hogy a Parlament mielőbb új országgyűlésnek adja át a helyét.)

Az MSZMP kongresszusán éles támadások érték a Nyers- és Pozsgay-féle MSZP-t. A taktika, amelyet e párt októberi megszületése előestéjén követtek a reformisták, nem talált elismerésre itt. Ellenkezőleg: csak a fondorlatos manipuláció, a hazug félrevezetés, az árulás vádjait vonták rájuk. Ha akkor azok, akiket Grószék a pártot belülről bomlasztó frakcióknak neveztek, határozottabban fordultak volna szembe az MSZMP bukott politikájával, hitelüket vesztett politikusaival és korlátolt felfogású, maradi tömegeivel, úgy csak öregbítették volna a maguk politikai becsületét, növelték volna új pártjuk befolyását. Ha nem a tehetetlenségi erőre számítottak volna és kezdeményezőleg kizárták volna Grószékát és követőiket, azzal csak nyerhettek volna, miközben a maradék MSZMP megszegyenülten maradt volna a porondon. Nem így tettek, és ezért sokan távol maradtak az MSZP-től, akik szemében nem hozott elég radikális újat, miközben (szerencsére) nem tudták megnyerni a Grósz-féle centrum java részét sem.

Ha októberben az MSZP létrehozói merészebbek és határozottabbak, akkor most decemberben az újabb „XIV.” kongresszuson világosabban és egyértelműen mutatkozott volna meg, hogy az MSZMP a bukott rendszer pártja. Nem maradt volna lehetősége az ellentmondásos, felemás szerepre, amelyet a jelek szerint felvállalt.

Gadó György

Excellenciás és főtisztelendő dr. Jakab Antal megyés püspök úrnak

Gyulafehérvár

Az elmúlt héten egész népünk aggódva és együttérzéssel figyelte a Romániában bekövetkezett eseményeket. Püspöki karunk, papjaink és híveink imádságaikkal kísérték a szabadságharcában sokat szenvedő népet. Aldozatos lélekkel nyújtunk segítséget a szenvedések enyhítésére. Továbbra is buzgó lélekkel kérjük Isten áldását és a Boldogságos Szűz közbenjárását az ország társadalmi felemelkedéséért, mely az emberi jogok alapján lehetővé teszi a megbékélés szellemében a kibontakozást, a nemzetiségek jogainak az elismerését, a katolikus egyház fejlődését és a görög katolikus egyház szabad működését. Ebben a szellemben kívánunk szebb és boldogabb új esztendőt.

Paskai László
bíboros, prímás, esztergomi érsek,
a Magyar Katolikus Püspöki
Kar elnöke

Független szakszervezeteket

A Szociáldemokrata Párt Veszprém Megyei Szervezete meglepéssel vette tudomásul, hogy feloszlatta magát a szakszervezetek Veszprém Megyei Tanácsa. Ezzel igazoltnak látja a Szociáldemokrata Párt álláspontját, miszerint a pártállamot kiszolgált szervezetek alkalmatlanok a munkavállalók érdekeinek képviseletére.

A Szociáldemokrata Párt, amely a fizikai munkásokat, a bérből és fizetésből élőket tömöríti soraiába, a hatékony érdekvédelmük érdekében követeli, hogy a szakszervezetek középszerveinek feloszlátása után ne szervezzenek olyan szövetségeket, amelyek elsősorban a régi káderek átmentésére hivatottak. Ily módon ugyanis ezek a szövetségek a munkások jogos elégedetlenségének csak átmeneti csillapítására alkalmasak, nem pedig a megoldást hozó határozott fellépésre, harcra.

Az SZDP Veszprém Megyei Szervezete felháborítónak tartja a SZOT átmentési gyakorlatát, ezek közül különösen azt, hogy Tóth Ilonára bízta a balatonfüredi oktatási bázisát, ahol jövő szakszervezeti vezetőket készítenek fel a munkavállalók érdekvédelmére. Kifogásoljuk kinevezését, mert az általa vezetett SZMT bebizonyította, hogy alkalmatlan az érdekvédelemre, és ez egyben a vezető titkár alkalmatlansági bizonyítványa is. A szakszervezeteket a munkavállalók és munkáltatók között várhatóan élesedő harcban csak független, a munkavállalók által megbízott, hiteles emberek vezethetik. Olyanok, akiknek felkészültsége, emberi magatartása, szakmai és erkölcsi megbízhatósága lesz a garancia, hogy ezek a küzdelmek a munkások győelmével, megfelelő érdekvédelmével járnak.

Az SZDP Veszprém Megyei Szervezete tiltakozik az ellen, hogy a szakszervezetek székháza a SZOT tulajdona maradjon. Szolgálja azokat, akik pénzükből, tagdíjaikból létrehozták. Legyen orvosi rendelő vagy iskola, vagy bármi, ami közvetlenül az állampolgárok érdekeit szolgáló létesítmény.

A Szociáldemokrata Párt Veszprém Megyei Szervezete felszólítja a munkásokat, hogy munkahelyeiken hozzák létre az önálló, független, demokratikus szakszervezeteket, mert rájuk hárul a feladat, hogy a munkások szemében kompromittálódott üzemi káderek nélkül vegyék kezükbe a szakszervezetek irányítását.

Készek legyenek a pártállam nyeven éve alatt a vezetők által elkövetett gazdasági hibák, bűnökből fakadó katasztrofális gazdasági helyzet kezelésére.

Szervezetten készüljenek fel munkahelyeik megvédésére, tisztességesen végzett munkájukért járó tisztességes megélhetést biztosító bérek kiharcolására.

Az SZDP Veszprém Megyei Szervezete felvilágosítást, tájékoztatást tud adni az érdeklődők számára, Veszprém-ben a Szeglethy út 3. sz. alatti helyiségében 14–17 óráig, illetve 80/29-808 és 80/28-485-ös telefonokon.

A Magyarországi
Szociáldemokrata Párt
Veszprém Megyei Szervezete

Megfogant a kistigris

A Bank of Thailand az év elején öt százalékos inflációs rátát jósolt, ami azonban csaknem hat százalékos lett. Miközben ugyanis a mezőgazdasági termékek árai folytonosan nőttek, bizonyos kormányintézkedések, így például a személyi jövedelemadó csökkentése, a közalkalmazottak fizetésének és a minimálbéreknek az emelése fokozott költsékezésre batorította az embereket. A bank szerint jelentősen hozzájárult az infláció megugrásához az export felfutása, a terebélyesedő beruházási tevékenység és a nagy összegekben beáramló külföldi tőke (volt olyan hónap, mégpedig az augusztus, amikor 600 millió dollár vándorolt Thaiföldre).

Az inflációt legalább öt százalékra kellene visszazsorzítani, de még jobb lenne három százalékra – véli a fent idézett közgazdász professzor. A központi bank elemzői úgy gondolják, hogy restriktív pénzügyi politikával kellene visszafogni a központi beruházásokat és a magánszféra költsézését. A pénzügyminisztérium egyetért azal, hogy a központi bank mérsékelje a

pénzkiáramlást, de ezt szelektív módon látná a legmegfelelőbbnek. Azaz úgy, hogy az utóbbi időben felfutott ágazatok – például az építőipar – ne kényszerüljenek visszafogásra. A kormány nem szívesen változtatna széles körűen a hitelfeltételeken. Kiváltképp a 15 százalékos hitelkamatok felemelését ellenzi, mert tart a beruházók elrettenésétől.

Borúlato vélemények szerint jövőre az infláció megközelítheti a tíz százalékot is, ha a kormány nem áll hamarosan a sarkára. A módszert majd eldöntik Bangkokban. Abban egyetértenek a közgazdászok, hogy az elkövetkező néhány évben a gazdaság némi lehűtése elengedhetetlen. Úgy vélik, hogy a nemzeti össztermék növekedése évi 7,5 százalék körül fog mozogni, de ezt az ütemet tartani kívánják és szerintük képes is rá az ország.

Noha Thaiföld még messze áll Szingapúr és Hongkong évi 9500 dolláros, vagy Tajvan 6000 dollár körüli egy főre jutó nemzeti össztermékétől – hiszen ő maga csak ezer dollárt produkál egyelőre –, afelől senkinek sincs kétsége a térségben, hogy megfogant Kelet-Ázsia új gazdasági „kistigrise”. Gondjai ellenére is.

Laczik Zoltán (Hanoi)

Egység

Miközben Nyugat-Európa iránytűje a sokszínűség egységének mágnesét követi, addig Kelet-Európa kompasza más irányba mutat. A nemzeti érdekek újraéledésének az anakronisztikus felhangolásáról van szó, hiszen a világtörténelem során soha nem volt olyan kevés szuverenitása egy országnak, mint jelenleg. A nemzetközi kényszerek – különösen kis országokban – politikai deklarációtól függetlenül – kényszerpályára terelik a döntéshozókat.

Lehet nemzetközi kényszerek keretében szabad döntéseket hozni? Nos, Kelet-Európa racionális reformjai, amik nem minden esetben fedik a deklarációkat, éppen ilyen irányban kívának hatni. Amíg korábban egy látszat-egység érdekében vetette magát alá egyik vagy másik ország olyan döntéseknek, amelyek nemzeti kihatásait nem vizsgálták és egy álnemzetközi kényszerjegyében győzedelmeskedett a racionális magját tekintve egoista érdeke annak, aki hangosan, „elvhűen”, „ideológiakusan” tudta előadni csöppet sem nemzetközi közérdekként ható elgondolásait, addig ez a módszer a múlté. Nem a lengyel-magyar-szovjet reform eredménye ez a folyamat, már sokkal régebben elkezdődött a román különúttal, a magyar diplomácia aktivitásával vagy éppen az NDK-NSZK gazdasági kapcsolatokkal. Ami új, hogy a valóság megfogalmazásra kerül és ennek hatására kiterbélyesedik. Anakronizmusra van szükség, de átmeneti megnyilvánulása annak, hogy évtizedekig erre nem volt mód. Kinyilvánítása azonban sokkolja azokat, akik a régi retorikát követve mások rovására saját és csöppet sem kölcsönös előnyökön nyugvó érdekeiket látják teljes joggal veszélyeztetve. Ha részükről az ellenforradalom veszélye körvonalazódik, akkor ez saját gondolatviláguk alapján logikus, csak éppen annak elferdült értékrendszereit nem tudják vagy nem akarják látni.

Az átalakuló reformországok nemzetközi kapcsolataiban azonban nem eshetnek, immár ellenkező előjellel, a régi hibába. Éppen a korlátozott szuverenitás valósága kényszeríti arra, hogy a nemzeti érdekeket nem lehet mások rovására érvényesíteni, vagy ha igen, az olyan átmeneti jelenség, amely anakronizmust szül. Éppen ma van szükségünk a megfontoltságra, józanságra és megértésre még akkor is, ha ez partnereinknél (még) hiányozna.

LITOS

Előre ittam a medve bőrére

Igen, ittam. Méghozzá Camparit. A medve ezúttal a Bécs-Budapest világiállítás, amelynek magyar pénzügyi sikere enyhén szólva bizonytalan még. A medve bőrében tehát nemcsak a medve van most, hanem én is, Ön is, mind benne vagyunk.

A Camparihoz és a válogatott jó falatokat kínáló hidegbüféhez voltunk vagy nyolcvan. Mert hogyan, hogyan sem, az olyan sajtótájékoztatókra, melyeknek már a meghívóján ott áll a csábító mondat, hogy utána fogadás lesz, mindig jóval több újságíró verődik össze, mint mondjuk valamelyik ellenzéki párt sajtókonferenciájára, ahol legföljebb ásványvízben lehet dűskálni.

A szóban forgó tájékoztatót és fogadást a Budapest-Bécs Világiállítás Lap- és Könyvkiadó Kft. adta, karöltve dr. Bielek Józseffel, a fővárosi tanács elnökével. Őt főpolgármesterként nevezte meg a fényes meghívó, amit abból az alkalomból bocsátottak ki, hogy megjelent a Welcome című új képes folyóirat. (A címe kb. annyit tesz, mint Isten hozott.) A világszínvonalon kivitelezett, háromnyelvű kiadvány a leendő világiállításra kívánja verbuválni a kiállítókat és a vendégeket. (Zárójelben hadd említsem meg, hogy magyar részről Rényi Péter, a régi MSZMP lapjának évtizedeken át volt helyettes főszerkesztője jegyzi az osztrák-magyar vegyesvállalkozásban megjelenő folyóiratot. Íme, a siker egyik záloga...)

A budapesti városházán, a végrehajtó bizottság díszes termében magyar ruhás leány köszöntötte az érkezőket, miközben az ajtó mellett Strauss-ke-

ringőket játszott egy kis zenekar. Megnyitó helyett egy cifra egyenruhába öltözött férfiú mondott tréfás köszöntőt, művilleg tört magyarsággal. A „Denevér” börtönigazgatójának és a néhai Ferenc Józsefnek valamiféle keveréket mutatva külseje, és befejezésül a császár szavait idézte: „Mintén natyon szép, mintén natyon jó, natyon mek fatyok elégedve.”

Meg is lehetett, ezt erősítette meg a rövid, de annál csillogóbb színes videofilm, melyből akár azt hihette a néző, hogy Bécs és Budapest máris egyetlen város. Elvetemült mazochistának kellett lennie annak, aki közben holmi válságra, elnyomorodásra tudott gondolni. Vagy netalán arra, hogy mire elérkezik 1995, a világiállítás éve, sokunknak a csupaszon maradt képes felünk lesz az egyetlen vagonunk, amit megmutathatunk a világnak.

De félre kishitűség – mondta ekkor dr. Erdős Lajos, akiről ugyan nem derült ki, hogy milyen funkciót tölt be, de aki a világiállítás mellett azzal érvelt a kiadóvállalat és szerkesztőség nevében, hogy más választásunk úgy sincs. Mert ha már nincs pénzünk megoldani az ország égető gondjait és mindazokat a bajainkat, amelyek a világiállításnál előbbrevalóak lennének, hát bízzunk abban, majd a kiállítás hoz lendületbe olyan erőket, amelyek segítségével kilábolhatunk a kátyúból.

Ebben az értelemben szolt Rudolf Bohmann, a Welcome kiadói vegyesvállalatának osztrák főnöke, akitől megtudtuk, hogy a fényes propagandakiadvány támogatója a magyar Kereskedelmi és Hitelbank, valamint az

Österreichische Länderbank. Biztatótt, hogy ezek után politikai és társadalompolitikai téren az valószínű majd meg Magyarország és Ausztria között, amit üzleti viszonylatban vegyes vállalkozásnak szoktak nevezni. Én közben arra gondoltam, hogy Bécsben annyiért vehetek egy zsemlét, mint amennyiért Budapesten nemrég egy ebédet ehettem, az osztrák sógor meg annyiért ebédelhet jól nálunk, amennyiért odahaza két zsemlét kap. De elhessentettem ezeket a földhözragadt gondolataimat, mert dr. Bielek József is megszólalt, és arra emlékeztetett, hogy Budapest és Bécs, illetve Magyarország és Ausztria már nem egy sikeres közös rendezvényre tekinthet vissza. (Nekem ugyan hirtelenjében semmi más nem jutott az eszembe, mint az első világháború.) „Ami meg nem sikerült, azt felejtjük el” – tette hozzá Bielek úr.

Príma ötlet. Lehet, hogy még élni kell majd vele.

G. Gy.

Alapítvány a hajléktalanok megsegítésére

A társadalmi szervezetek alapítványt hoznak létre és gondozási központot állítanak fel a hajléktalanok problémáinak orvoslására. Erről alapodott meg még karácsony előtt Bielek József, a Fővárosi Tanács elnöke a Szegényeket Támogató Alap, a Hajléktalanokért Társadalmi Bizottság, az Óltalom Karitatív Egyesület és az újpesti Családsegítő Központ képviselőivel: Solt Ottóliával, Győri Péterrel, Ivány Gáborral és Mezei Györggyel.

Az alapítványt a gondozási központ fenntartására és működtetésére hozzák létre, várhatóan már januárban. Az új intézmény célja, hogy segítsék a támogatást kérők munkához jutását, a társadalomba való vissza-illeszkedését. A Fővárosi Tanács és a társadalmi szervezetek képviselői egyetértettek abban, hogy mihamarabb újabb átmeneti szálláshelyeket szükséges létrehozni a már meglévő kettő mellett. Elengedhetetlennek tartják, hogy az ország más városaiban is jöjjenek létre hasonló szociális intézmények. Ebben a kormány segítségére is számítanak.

A Fővárosi Tanács egyúttal felhívja a kerületi tanácsokat, hogy a jogszabályok adta lehetőségeken belül kerüljék a kényszerű kilakoltatásokat.

A feljelentés nem alaptalan

Hátborzongató történetek a „nagyviziten”

Váratlan ellenőrzés a kisterenyei nevelőotthonban

Az élet ismét bebizonyította; egyszer minden kiderül! Am előfordul(t), hogy későn... A Nógrád megyei Bátonyterenyén is évek teltek el, míg illetékes helyen felfigyeltek azokra a jelzésekre, melyeket a kisterenyei nevelőotthon lakói juttattak ki a szabadba. Mert ez az intézmény inkább hasonlít börtönrre, abból is a rosszabb fajlára. Pedig 1978-ban, amikor átadták a 264 férőhelyes intézetet arra gondoltak, megoldódott a megye gondja: jó kezébe kerülnek az árva és az eltévelyedett gyerekek. Am – a '80-as évek elején – Süli János igazgató Esztergomba távozott, s őt több szakember követte... Azok, akik megmaradtak – tisztelt a kivételnek! – nem a pedagógusszakma elitjét képezik. Ezt bizonyítja, hogy a nevelők rendszeresen cserélődnek, s már a szakmai rátermettség is „negyedrendű” feltétellé vált. Az intézmény jelenlegi vezetőjét is sokan bírálják, pedig dr. Koós István a nevelőotthoni pedagógiai munkával kapcsolatos értekezéséért kapott tudományos fokozatot.

Képletesen szólva a bili akkor borult ki, amikor a Szociális és Egészségügyi Minisztérium gyermek- és ifjúságvédelmi főosztályának főelőadó; Szántó Tamás és dr. Németh László az igazság feltárása érdekében váratlanul ellenőrzést tartott a helyszínen 1989. szeptember 27-én. Tervükről sem a Nógrád Megyei Tanács szociálpolitikai és egészségügyi önálló osztályát, mint közvetlen felügyeleti szervet, sem a megyei GYIVI-t nem értesítették előre. A váratlan vendégeket készségesen fogadták Salgótarjában, s a csapat a helyszínre utazott...

A „nagyvizitőről” készült emlékeztető a többi között rögzíti;

„...Délután fél három fel érkeztünk az ellenőrzés színhelyére. Dr. Koós István igazgató nem tartózkodott a nevelőotthonban, helyettese Nagy Vilmos úr tájékoztatása szerint gyengélkedett, és ezért orvoshoz ment. Kérdésünkre Nagy Vilmos úr őszintén beszámolt a nevelőotthon helyzetéről. Kérdésekre elmondta; sajnos előfordul a munkahelyi italozás, három alkoholisták munkatársuk van. Testi fenytést is alkalmaznak mint fegyelmezési

módszert, de ennek során eszközhasználat két éve történt utoljára. A vétkest „eltanácsolta” az igazgató a nevelőotthonból, fegyelmi büntetés nélkül. A fogda használata, bár ritkán, de egy-két napra előfordul. „Fogdabüntetés az igazgató és valamennyi helyettes kiszabhat.”

A helyszíni szemle során szerzett tapasztalatok is önmagukért beszélnek;

„... A fiúszárny öt részlegén, de a leányzárnyon is elkeserítő állapotokat találtunk. Még a vélhetően „kirkaként” fenntartott három részlegen is komoly hiányosságok mutatkoztak (...). A szobákban az ágyak egy része vetetlen. Állaguk rossz, foltosak, rongyosak. Az egyik részlegben a párna hiányzott, ezt rongyokkal pótolták. (...) A tanulószobák kialakítása és működtetése erősen megkérdőjelezhető. A teakonyhák (két kivétellel) zárva voltak. Kinyitásokkor szennyet, mosatlan edényeket, összehalmozott bűrtort, koszos ágyneműt találtunk. (...) Az elemi tisztaság hiánya az intézmény szinte valamennyi részére jellemző...”

Az ellenőrzés alkalmával hat fiatal meghallgatását tervezték, ám huszan jelentkeztek, hogy beszámoljanak mindennapjaikról... A hangfelvétel alapján készített jegyzőkönyv hátborzongató történeteket rögzít. A teljesség igénye nélkül:

„V. M.: 15 éves lány, a 10-es csoport növendéke. Kérdésre elmondja, hogy véleménye szerint az intézményen belül nem kapnak megfelelő ruházatot... A konyhai személyzet részéről durva, sértő hangnemet tapasztal... A nevelőotthonban büntetésként az étkezéstől való időszakos eltiltást is alkalmazzák. ... a b...ni szó kimondásáért egy hét elkülönítőt kapott. Az elkülönítőben akkor is, és tudomása szerint ma is az a szokás, hogy naponta csak egy alkalommal, délben kapnak hivatalosan enni. (...) Előadja, hogy ismeri V. A. leány növendéket, tud róla, hogy két-három hónappal ezelőtt megpofozta a nevelőjét. Arról is tud, hogy a konyha egyik dolgozója ezért a cselekedetért eltörte V. A. ujját.

L. V. 16 éves lány; három éve az intézmény lakója. Ugy érzi, mind a konyhai személyzet, mind a nevelők részéről rendkívül durva a hangnem. Gyakran mondanak a cigányságra utaló negatív megjegyzéseket, így például hülye cigány stb... Az elmúlt esztendőben többször előfordult, hogy megpofozták, a haját meghúzták fenytésként. (...)

Z. M. 16 éves lány. Az intézményen belül azt tapasztalta, hogy a nevelők italoznak. Konkrét példaként hozta fel egy tanárát, aki több alkalommal részegen jelent meg. Ő nagyon veri a gyerekeket. 1989 februárjában egy fiút úgy belevágott az ajtóba, hogy a mentő vitte el. (...) Nehezen viseli az intézményen belüli durva, sértő hangnemet, megítélése szerint öngyilkossági kísérleteiben ez is szerepet játszik.

B. A. 15 éves lány. Tanúja volt annak a jelenetnek, amikor nevelőjük, a már említett E. néni meghúzta V. A. haját, aki visszakézből egy pofont lekevert neki. Az estét követő reggelen a konyhas néni megfogta V. A. ujját és kicsavarta. Elmondja, hogy ő kísérte be növendéktársát Salgótarjába, a kórházba, ahol ujját begipszelték és ez a gipsz egy hónapig rajta volt...

V. A. 15 éves lány. Kérdésre elmondja; 1989 júniusában egyik este kb. 9 órakor az ő hálószobájukból átvitte egy másik hálószobába barátjának a ruhát. Beszélgettek két-három mondatot, ekkor bejött E. néni. Ki akarta küldeni, de nem ment. Erre E. néni meghúzta a haját. Mivel erre nagyon allergiás, visszakézből adott nevelőjének egy pofont. Másnap reggel amikor reggelizni ment, a konyhas néni megfogta, kétszer a fejére ütött, majd megcsavarta az ujját. Az ujjá ekkor nagyon erősen fájt. Nem sokkal később az igazgató bácsi magához rendelte, s az előző estével kapcsolatban felvett egy jegyzőkönyvet. Alaposan megtépte a ruháját, kétszer fenébe rúgta, s közben üvöltözött vele; hogy meri ő a felnőtteket bántani. Bár jelezte, hogy fáj az ujjá, az igazgató nem tett semmit. Végül délután került kórházba, két barátjával kimenőt kért, ott maga önként jelentkezett. Másnap reggel az igazgató bácsinál je-

lentkezett. Elmondta az ujjtörés történetét, az orvosi ellátás körülményeit. Az igazgató bácsi erre nem szólt semmit, nem reagált.

B. K. 14 éves lány, Gyakran alkalmazzák az elkülönítés büntetést, rendszeres a fogda lakóinak dolgoztatása, az étkezés pedig rendszertelen. Különösen akkor, amikor az egészségügyi részleten a K. védőnő néni dolgozik. Ő szereti megalázní és kihatázní a gyerekeket... többször előfordult, hogy az orvos által felírt vagy kiírt gyógyszert nem adta oda, mondván: minek neked gyógyszer, te bűdös cigány. (...) Gondot lát a zsebpénz, illetve az ösztöndíj körül is. Előfordul, hogy 16 éves lányok egy hónapra 50 forint ellátmányban részesülnek, munkadíjat alig kapnak. Sokszor nem tudják mennyi pénzért végzik el a munkát.

B. Gy. 14 éves fiú. Tavaly fejezte be a hatodik osztályt, normál általános iskolában. Megkérdezése nélkül az idén, nem tudja milyen okból, áttették a dolgozók általános iskolájába, és munkát végeztetnek vele... Tekintettel arra, hogy dohányzik, 20 forintot kapott cigarettára – ez kevés; nem tagadja olykor elveszi az ABC-áruházban fizetés nélkül...

A feltárt visszaélések, hiányosságok alapján a jegyzőkönyv összegezőként megállapítja;

„Dr. Koós István igazgató és Gotváné (Iréne) konyhai alkalmazott esetében valószínűsíthető bűncselekmény elkövetése is. Ezért ellenük a Legfőbb Ügyészség gyermek- és ifjúságvédelmi osztályánál ügyészi nyomozást kezdeményeztünk. Örömmel értesültünk róla, hogy a negatív jelenségek részletes feltárása érdekében külső szakértőket is bevonva, az intézményben vizsgálatot rendeltek el.”

*

Dr. Langmayer Balázs, a Nógrád Megyei Tanács szociálpolitikai és egészségügyi önálló osztály vezetője december 14-én elmondta; az általuk megkezdett „célvizsgálat” – amelyet 10 fős team végez – eddigi megállapításai alapján a nevelőotthon 9 dolgozója ellen indult fegyelmi vizsgálat. Az ügy lezárását január végére tervezik.

Hogy a rendőrség mikor végez a tényfeltárással még nem tudni. Annyi már bizonyos: a feljelentés nem alaptalan.

Gáspár István Gábor

Békésen, egymás mellett

A hazánkban (ideiglenesen) állomásozó szovjet alakulatok évekre, évtizedekre visszamenően nagyon sok sűrűlőást okoztak az állomáshelyeik környékén lakóknak, de leginkább az üdülő- és kiskerttulajdonosok körében szereztek kétes hírnevet. A lakónyakból engedélyvel és engedély nélkül kijáró és kiszökdő sorköteles katonák nemegyszer okoztak kínos meglepetést, főleg az üdülőkörzetekben lakóknak. Sok-sok ember fáradtságos veritékéből származó néhány szál virág, konyhakerti növények feldúlása és eltulajdonítása okozott a tulajdonosoknak keserű napokat, s néhány perces örömet az „újkorai betyároknak”.

Komáromban és környékén is megküzdöttek az ott lakók a nem kívánt jelenséggel. A komoly feszültségeket keltő okok tisztázására, az elmúlt napokban a város vezetői és Tóth Tibor altábornagy – a Magyar–Szovjet Vegyesbizottság elnökhelyettese – vállalkozott, illetve „gyulladáscsökkentő” tanácsokkal szolgálni. A feszültségoldás első fázisában a tábornok elmondta, hogy amikor magyarországról szovjet haderőket vontak ki, nyíltá váltak azok a sérelmek és atrocitások, amelyeket elszenvedtek az állomáshelyek

környékén lakók. Az altábornagy ígéretet tett arra, hogy segíteni fog a lakosságnak okozott károk megtérítésében, illetve a megoldási módokat megkeresésére.

Az igazsághoz hozzá tartozik az is, hogy a károsultak több-kevesebb kártérítést már kaptak alkalmanként. Panaszbejelentéseik kivizsgálása után, az illetékes parancsnokok – igaz, sajátos módon – próbálkoztak a jogos sérelmekre gyógyírt találni. Nevezetesen úgy, hogy az okozott kár ellenértéke fejében több teherautónyi szénrel próbálták a fel-fellángoló haragot csökkenteni. De mit kezdjen a szénrel, vagy más tüzelőanyaggal az, aki tömbházban lakik, s netán erkélye sincs a tárolásra? Az is valószínűsíthető, hogy az ily módon történő kártérítés is a magyar nemzetiségű – és adózó – állampolgárok zsebéből vándorol vissza, egy kis kerülővel a saját zsebébe. Az altábornagy elmondta, hogy egy kórház alapjainak lerakását kezdték meg a komáromi laktanyában, mert ide akarták költöztetni az Esztergomban megszüntetett, de később a tervek módosultak és az alapozást abbahagyták. Tudomásunkra jutott az is, hogy jelenleg a központi fűtés rekonstrukciója folyik. Vörösné Csuka Mária – országgyűlési képviselő – reményeiben kifejezte, hogy a károk megtérítésén túl, másban is szeretnének egyezsége jutni. Szeretnék elérni azt is, hogy a jövőben a városi utakat kerüljék el a ki- és átvonuló egységek, s az évekkel ezelőtt lezárt Duna-parti sétányt is visszakapják a városlakók. A képviselő hangsúlyozta, hogy törekvéseiket a békés egyntás mellett élés szándéka vezérli, nem konfliktusokat akarnak kiváltani, hanem éppen azokat kívánják megelőzni.

– Berg Endre –

Janik-Kala – Égett város

Hadak és vizek útján épült fel Győr, hazánk legszebb városainak egyike. Persze sok víz lefolyt a Rábán a Rábán, na és az öreg Dunán amíg az illírek időszámításunk előtt ötszáz körül alapított telepéből a mai, múltat is őrző modern város lett. Háromszáz évvel később a kelták adták a Rabona (Rába) folyóról a település nevét Arrabona, azaz Rábaszállást.

A honfoglaló magyarok is felismerték a település fontosságát, várispánságot, I. István király idején püspökséget alapítottak itt. A tatárok szokásukhoz híven a győri várat és a települést is feldúlták, de török kori nevét – Janik-Kala – arról kapta, hogy védekezésül lakosai, védői gyűjtötták fel, így az oszmán seregek csak a felégetett várost találták ott.

A tűzvésznek egyetlen máig is ható előnye volt, hogy az újjáépítés során tervszerűen lehetett a városképet alakítani, egyenes utcákat, megtervezett városképet létrehozni. A mai belváros ebben az időben alakult ki.

A Xantus János Múzeum falán tábla hirdeti, hogy győri tartózkodása során ott szállt meg I. Bonaparte Napóleon, ami a mai embert történelmünk csöppet sem dicsőséges eseményére a „nagy győri futásra” emlékezteti. A reformkorban a csatát úgy emleget-

ték, mint annak a szimbólumát, hogy a nemesi kiváltságok idejüket múlták, hisz egyetlen létalapjuk, miszerint a nemesség az ország védelméért élvez kiváltságokat, elmúlt.

Képtelenek voltak megvédeni az országot, így kiváltságukat is meg kell szüntetni.

A város fejlett iparát a kiegyezés után alapították meg, amelynek olyan reprezentánsai vannak, mint az utóbbi időben viharos napokat élt Rába Vagon és Gépgyár.

Gyalog a leggyorsabb

Azt mondják, a győriek szombaton nem ülnek autóbá, de még a helyi járatú buszokra sem. Ugyanis a városban olyankor lehetetlen gépjárművel közlekedni. Persze hétköznap is meglehetősen nagy türelmet igényel, de a hétvégi csúcsban reménytelen a dolog. A leggyorsabban gyalog lehet eljutni valahova. Bár az utóbbi idők vámrendelkezése némiképp csökkentette az osztrák turistaáradatot, a lengyel és csehszlovák „kirándulók” még mindig reménykednek a magyar vámosok figyelmetlenségében. Emellett nem elenyésző a városon átmenő forgalom sem. A becslések szerint évente 10–12 millió gépjárműegység halad át a városközponton, amihez hozzájárul a helyi közlekedésben résztvevő gépjárművek száma. Ez időnként szinte katasztrofális helyzetet teremt. Így nem csoda, hogy a városi tanács elnöke Balogh József is elsősorban a közlekedési helyzetet említi, mint a város vezetőségének legfőbb gondját.

– Pozsony és Bécs felől egyaránt ide érkeznek a Balaton és Budapest felé haladók és természetesen visszafelé sem kerülnek el a várost – mondja. – Ebből nekünk több a gondunk, mint a hasznunk. A gépjárművek kilencven százaléka meg sem áll a városban, csak itt hagyja füstjét, néha elviselhetetlenné teszi a belváros zajszintjét, aminek a következményeit mi szenvedjük. Emellett más környezetvédelmi problémáink is vannak.

– Melyek azok?
– A víz- és földszennyezés hasonló, komoly gondokat okoz. Jelenleg folyik az új szennyvíztisztító építése és annak ellenére, hogy a város lakásainak 86 százalékát rákötötték a szennyvízvezetésekre, e területen további beruházások szükségesek.

– Gondolom a lakáskérdés is állandó gond Győrben, miként az ország majd minden városában...

– Az állami lakásépítés gyakorlatilag megszűnt, de a magánlakás-építés is visszaesett. Míg a hetvenes években ezeröttszáz lakás épült évente, ma alig a harmada. Jelenleg háromezer-nyolcszáz a lakásra várók száma, közülük nyolcszázan cserét szeretnének. Érdekes és elgondolkodtató jelenség, hogy az utóbbi időben sokan visszamondták a lakásigényüket és kivették a letéti pénzt. Véleményem szerint ez nem gondjaik megoldását jelenti, hanem, hogy reménytelennek tartják a lakásra várást, vagy pedig nagy szükségük van arra a pénzre is.

– Mondjon valami jó hírt is Győr-ből...

– A műemlékvédelem terén kifejtett erőfeszítésünket a Hamburgban székelő Európai Művészetért Alapítvány elismerte és a város megkapta az idei Európa-díj arany díját, amit a műemlékvédelemben legtöbbet tett európai városnak adományoznak.

Lengyel menü – nemcsak lengyeleknek

Az önkiszolgáló étterem falán tábla tájékoztat arról, hogy a mai „lengyel menü” korhelyleves és hagymás máj petrezselymes burgonyával. Mindezt pedig alig több, mint harminckett forintért kínálják.

– Kérhetek én is lengyel menüt? – kérdezem a pénztárosnőtől.

– Természetesen, nem maga az első, aki ezt a viszonylag olcsó menüt választja – mondja, majd megtudom, hogy a városban dolgozó lengyel munkásoknak, no és a nagyszámú onnan és Csehszlovákiából érkező turistáknak (bevásárlóturistáknak?) külön menüt – olcsó árfekvésű ételekből – állítanak össze.

A naponta változó menü iránt a magyarok közt is nagy az érdeklődés.

Egyébként a Nyugat-magyarországi Vendéglátóipari Vállalat éttermében más ételek is viszonylag elfogadható áron és körülmények között fogyaszthatók. Van darás tészta tíz forintért és bélszínroló feltét tizennégyért.

Egy különlegességet is felfedeztem az étlapon. Sajnos nem kóstoltam, így máig is tanácstalan és főleg tájékozatlan vagyok. Nem tudom milyen lehet a sertésszűz erdészlány módra.

Markóék tíz éve

Az ismeretlenségből alig tíz év alatt a világhírig jutott Markó Iván balett-társulata, a Győri Balett. Mert csak tíz éve annak, hogy 1979-ben megalakult a győri Kisfaludy Színházon belül a balett-tagozat, létrejött a Győri Balett.

Több, mint kétszáz előadás, ötven turné a világ minden tájára. Ha röviden akarnánk jellemezni az elmúlt évtizedet ennyi is elég lett volna, de akkor nem szóltunk azokról a sikerekről, amelyeket a párizsi, a baltimore-i, a pekingi, vagy a szouli színpadokon aratott az együttes, nem szóltunk azokról a felejthetetlen estekről, amelyekkel a győrieket ajándékozták meg.

Végül a számvetéshez hozzá tartozik az is, hogy az elmúlt időszakban a Győri Balett több mint egymillió devizadollárt szerzett az országnak.

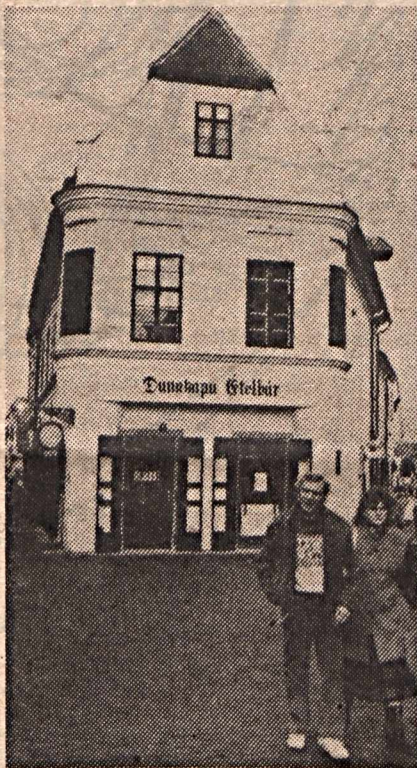

Címer- és utcanévváltások

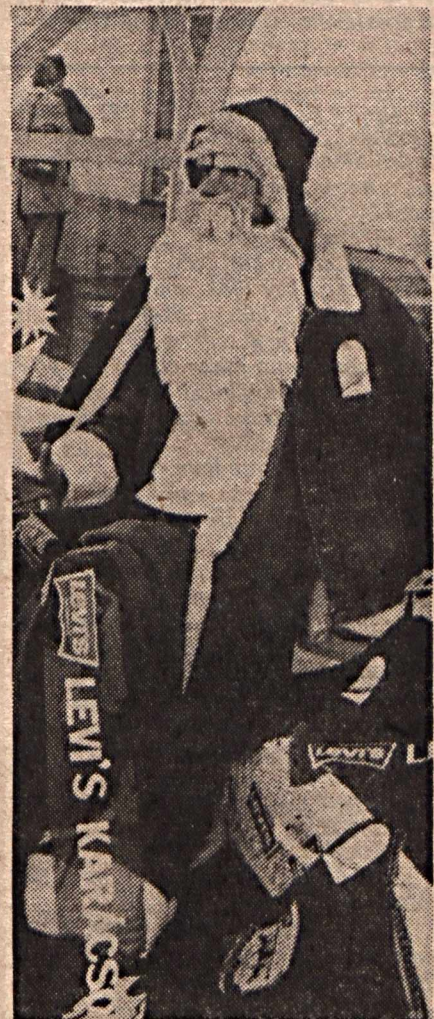
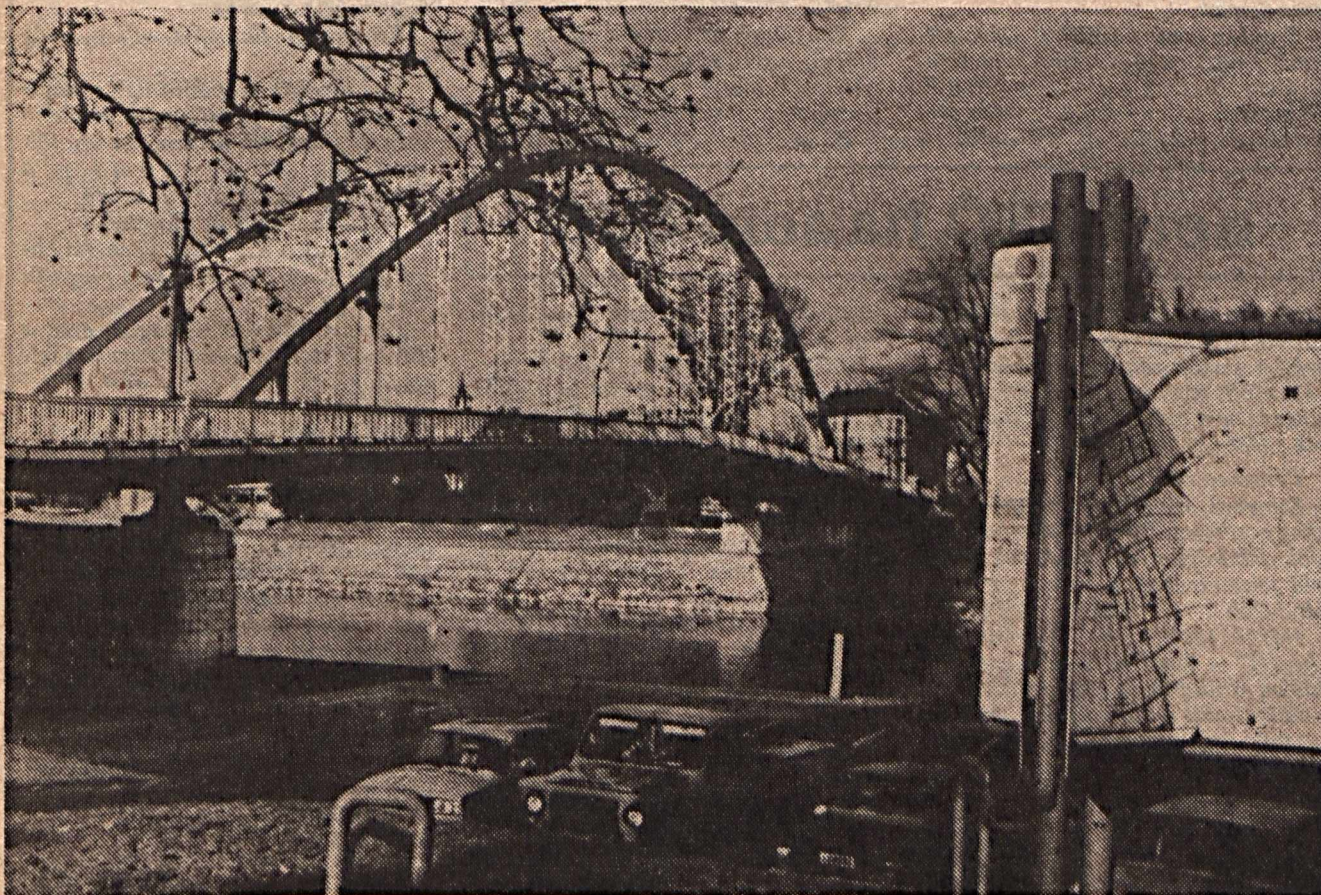
Mint sok helyütt az utóbbi időben, Győrben is felmerült a város címere eredeti állapotba való visszaállításának igénye. A kettéosztott címer egyik felében régen – miként az a városi tanács homlokzatán ma is látszik – István vértanú szerepelt, a másik felén pedig a győri vár és a három folyót jelképező három hullámos csík látszott. Az új, szocialista címerből eltűnt a vértanú, helyére egy fogaskerék került, amit függőlegesen takar egy kalapács és toll.

A régi címer visszaállításáról a közeljövőben dönt a városi tanács miként arról is, hogy a javaslatokban szereplő mintegy harmincöt új utcanevet visszakereszteljék-e eredeti nevére.

Az előzetes felmérések szerint a címerváltás néhány százezerbe, az utcanévváltozások több, mint egymilliójába kerülnek a városi tanácsnak.

Írta: Tamási János
Fotó: Kapitány Krisztina

Koke

Úgy tizenkét éves lehettem, amikor Koke egyik legkedvesebb cimborám lett. Azért nem írtam, hogy barátom vagy haverom, mert annak idején ez utóbbi szó még nem volt ismerős, a barát meg több, mint cimbor. De hát ki is volt Koke? Egy kis cigányfiú, aki naponta anyjával járta a házakat, és az akkori szokás szerint kéregetett. Koke nem járt iskolába. Sem a falu tanítójának, sem másnak nem hiányzott, hogy nem tanul meg írni és olvasni.

Koke tízéves lehetett, amikor meghalt az anyja, magára maradt. Hol egyik, hol másik kunyhóban húzta meg magát. De há megjelent a falunkban – ugyanis a másikban lakott –, szóltak neki, hogy menjen be. Kapott ennivalót, egy-egy ruhadarabot. Főleg az idősebb asszonyok, meg mi, gyermekek sajnáltuk a kis árvát.

Nyáron velünk együtt szedte a fáról a lepogyogott fekete szedret és kergette az alatta settenkedő libákat. Ha hívtuk, velünk métázott, bakugrózott a legelőn vagy a zsidókerben. Szerettük, kedveltük Koke-t.

Ősszel meg télen egy nagyobb gazdánál tartózkodott, ahol az állatokat etette és az istállóban aludt. Ennivalója megvolt, néha egy-egy ruhadarabot is kapott. Pénzt csak elvétele látott. De akkora erőben még nem volt, hogy valahova elszegődhetett volna szolgálgyereknek.

A következő évben elhatároztam, hogy selyemhernyót tenyésztek. A keltetőtől el is hoztam vagy fél dobozra valót. Akkora helyen elfértek a kredencen, mint a gyufásdoboz. Reggelként kétszer is adtam nekik zsenge eperfalevelet. Közel laktunk az is-

kolához, a nagyszünetben is hazaszaladtam, hogy enni adjak nekik. Az első héten nem is volt velük baj. A második hét végén azonban – szépen nőttek – felkerültek a padlásra. Ekkor már kellett nekik vagy két árkus csomagolópapír, de még győztem szedni a levelet. Hanem a negyedik vedlés után hihetetlen gyorsan nőttek és rengeteget ettek. A fél padlás tele volt selyemhernyóval. Éppen jött a pünkösdi; előtte szombaton és még az ünnep utáni kedden sem kellett iskolába mennünk. Egész nap az eperfán voltam, és szedtem a levelet a hernyóknak.

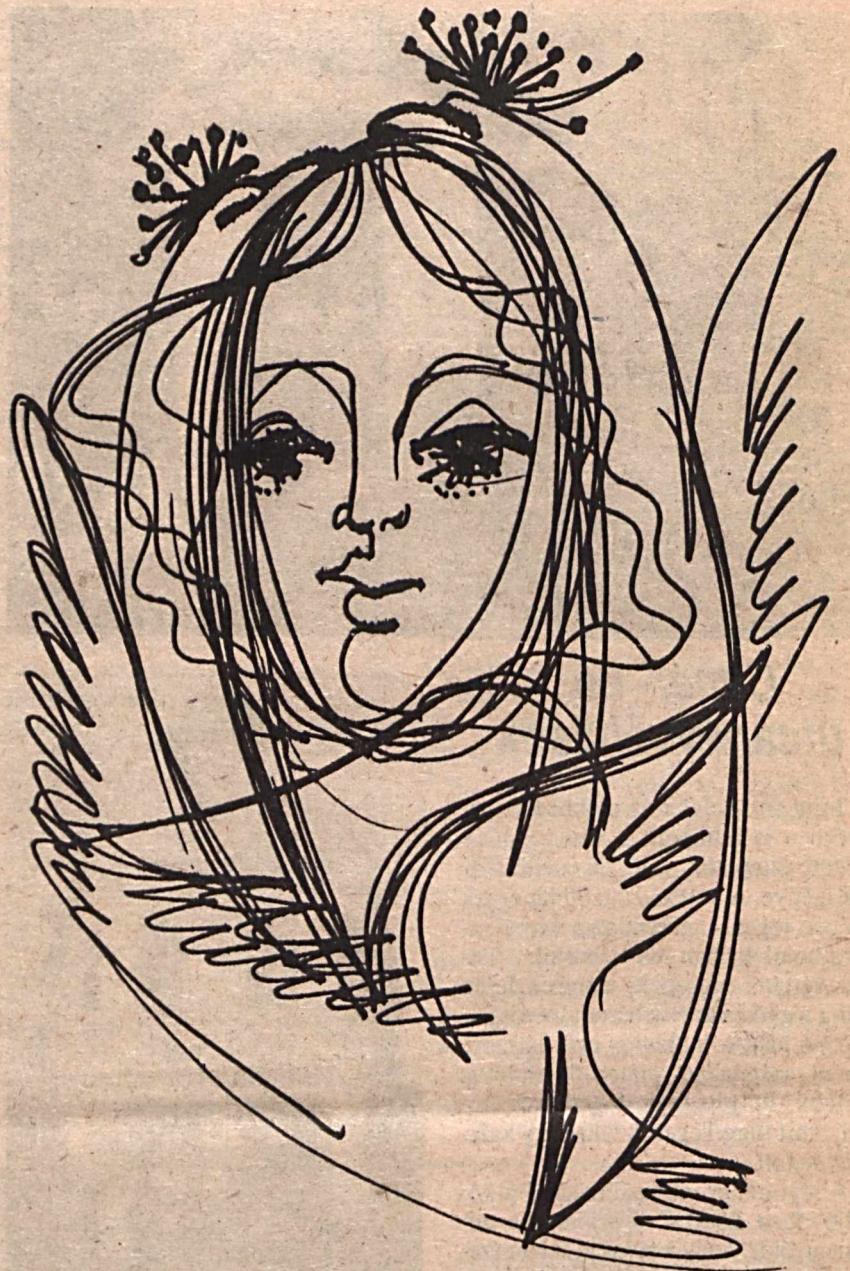
Ekkor jött segítségemre cimborám, Koke. Mivel pünkösdi szombatja volt, nagyanyám ünnepi kalácsot sütött. Koke már kora délelőtt emlegette, hogy jó lenne hazamenni, mert a mama bizonyosan kisütötte a kalácsot. Együtt ettük a foszlós diós és mákos, kemencében sült kalácsot, azután újra az eperfára másztunk levelet szedni.

Később távolabb mentem iskolába, Kokeval csak nyaranta találkoztam. A szomszéd faluba jó módú gazdához került szolgának, ahol szerették és meg is becsülték. Keresetét nem herdálta el: ruhát, cipőt vásárolt magának. A falusi fiúkkal és lányokkal együtt járt tánciskolába. Kitűnő táncos volt, szívesen táncoltak vele a lányok a bállokon is.

Egy szegényebb magyar lánynak udvarolgatott, s a környéken mindenki arra számított, hogy feleségül is megy hozzá. Csakhogy Koke-t behívták katonának, kikérült a frontra, és elesett... Ezt már csak a háború után hallottam meg, nagyon sajnáltam őt.

A napokban valahogy eszembe jutott Koke. Feleségem is ismerte, így felelegettük, amit Kókeről tudunk. Közel negyvenöt év után.

Kiss József

Macsássy Izolda '89

Macsássy Izolda grafikája

Kék madár

Éppen itt van az ideje, hogy az ufó-ügyben elmondjam gazdag tapasztalataimat. Amint a voronyezsieknek, és a hazai kiskatonának, meg a pápai légierő tagjainak is vannak élményeik, meg tapasztalásaik, így nekem is.

Azonban akkor még csak a scifiben szerepeltek ufók, amikor én már láttam s hallottam – „őket”.

Mondom, nem tegnap történt.

Ültünk kint a tanya előtt Sisák Józsi szomszédommal. A vacsorát nyugtatva, hűsítve egy-egy kisfröccsel láttuk az ufókat.

Jöttek. Szép rendben.

Párosával, azaz vagy kettő, vagy négy, vagy hat. Három s öt, kiváltképpen hét sosem jött. Jöttek nyugatról, úgy délkeleti irányban távoztak, tőlünk számítva persze a Csötönny-völgyből. Pontosan kilenc órakor jött az első pár. Hangjukat nem hallottuk. Fejük fölött elűztek, a szó értelmében: több tucat méternyi lángcsóvát hagytak maguk mögött, aztán húsz másodperc múltán feldübörgött a „völgy”.

Tíz perc múltott el, amikor ismét jött a látomás.

Tűzcsóva, dübörgés.

No, még egy kisfröccsöt a nagy tűz oltására.

Azt mondja a szomszédom, hogy baj van. Itten vannak a holdbeli emberek. Nono, – mondom én. Józsi, ezek repülőgépek. Maga csak gondol-

ja szomszéd, ezek földönútiak. No, legyenek azok.

Szerdán ismét kiülünk a tanya elé. Ismét jönnek az ufók. Párosával. Csütörtökön ismétlik a járást, nyugatról, de mostan mintha kissé északra fordulnának. Pénteken is feldübörg a

hegy, a sokat próbált rókák elhúzódnak vackaikba, a kutyák tutulni kezdenek. A kiskerttulajdonos pedig ül a háza előtt, vagy éppen már fekszik, de pihenni nem tud. Az ufók ott dübörögnek egész éjszaka.

Pénteken is.

Szombat, meg a vasárnap – úgyahogy csöndes. Ilyenkor azonban más ufók dübörögnek el ugyancsak a főntebb jelzett irányban. Egyszerre tizenhét darab.

Hörgő ufók ezek. Némelyik úgy „beszél” – amikor a részeg ember hányni kezd. Másik meg sípol. A harmadik elszáll a banda fölött mint sokat tudó öreg szitakötő – sebesen, alig sisteregve.

No, a szombati vlkendet is szétfuták az ufók.

Közben jár a tolla sok-sok trónak, újságrónak, megfigyelőnek, csilla-

gásznak, meg tudósnak, meg jósnak.

Kár, hogy nem adtam előbb közre ufóbéli tapasztalataimat. Mert akkor kár lenne a sok nyomdafestékért, tudományos tanácskozásiért. Mennyi pénzt nyertünk volna ezáltal szerte-

szakadt népgazdaságunk egyensúlyának helyreállításához?!

Tehát az ufók jönnek kedden, szerdán, csütörtökön és pénteken. Hétfőn is jönnek. Azonban ezek nemzetiségét megállapítani nem volt módunkban, sem nappal, sem éjszaka. Nappal ugyanis látni az ufókon az ilyen csillag, olyan csillag, ilyen szín, olyan szín kombinációt. De éjjel? Barátaim éjjel a legnagyobb gondban van az ufófigyelő.

Ezért fogja a motyóját és elutazik rokonságához, egy Taszár melletti kis faluba.

Ott aztán igazán járnak az ufók. Kimegyünk baráti ebédre a szőlőhegyre. Az árnyat adó cseresznye fa alatt nem tudjuk elfogyasztani a pörköltet. A pincében ebédelünk.

Fölöttünk pedig jönnek az ufók, egyre jönnek.

Száz méterre vannak fölöttünk.

Így mindent látunk. Az ufók alatt nagy rakétaszivarok.

Farkukból tűzcsóva villog, még nappal is.

Van amelyik ufópilóta úgy gondolja, hogy nem jó az irány. Ekkor rádob még egy lapáttal a tűzre, az ufó föl-emelkedik, dübörög ott is a hegy, a Kata-hegy. Aztán elrepül az ufó.

Éjszaka jönnek az újabbak.

Mondják a Kaposvár környéki barátaim, hogy őket már nem idegestül az ufóügy.

Ezek a röpködő csillagok, ezek a dübörögő szörnyek mind harci vadászrepülőgépek.

MIG-ek.

Egyik nap a magyarok, másik nap a szovjetek. A közbeváltó napokon pedig szabadon hagyják a légteret, netán ide téved a csehektől egy ufó, vagy az endekásoktól. S így a repülőnapokon azaz az ufójárások idején még a szükségrepterekről is el kell terelni a birkanyáját. Pedig azt mindenki tudja, hogy ezek a nyájak azért járnak a növényvédő, meg az MHSZ repülőterek győpét hogy tömörítsék – netán ha le kell szállni kényszerűen egy ufónak – ne úgy járjon mint Bába térségében, ahol – ugyan más okból – de hét méterre szaladt a földbe az ufó.

Azaz a MIG.

Pálkovács Jenő

nem UFÓ hanem MIG

RTV

KOSSUTH RÁDIÓ 8.05: Hangszemle. 8.20: Világablak. 8.50: Külpolitikai figyelf. 9.00-11.00: Napközben. 11.05: Népdalok. 11.33: A kigyó pillantása. Saulius Tomas Kondrotas regénye rádióra alkalmazva. 12.45: Van új a Nap alatt. Tudományos híradó. 13.00: Klaszszikusok délidőben. 14.05: „Tiszán innen – Dunán túl”. 15.00: Magyar Írás. A Rádió irodalmi hetilapja. 15.50: Üzenetek. Gutai Magda versei. 16.00: Tizenhat óra. 16.15: Hangoló. 17.00: Orvosi tanácsok. 17.05: Leltár. Antal Éva riportja. 17.30: Néptáncok. 18.05: Látuk, hallottuk, olvastuk. 18.20: Levelekre röviden. 19.41: Mátraalji népdalok. 19.50: Gong. 20.00: Egy sokszor feltalált spanyolviasz: a liberalizmus. 20.30: Nikola Nikolov operaáriákat énekel. 21.00: Kilátó. 21.45: Hajszájgyökök. 22.00: Hírvilág. 22.30: Bagoly.

PETŐFI RÁDIÓ 8.05: Rivaldafényben. 9.05: Szerelműsorok. 10.00: Kerbaratok műsora. 10.05: Operatkedvelőknek. 11.05: Nevetlenek. 12.10: Nóták. 12.53: Édes anyanyelvünk. 13.05: Pophullám. 14.00-16.55: Péntektől – péntekig. 17.05: Kölyökrádió. 17.30: Otódik sebesség. 18.30: Pop-regiszter. 19.05: Garázs. 19.35: Reggeli csúcs. 21.05: Tip-top paradé. 21.30: Cigányféltóra. 22.00: Népdalkörök pódiuma. 22.30: „Rock Mobil” 23.20-0.14: Böngész-de a zenei antikváriumban.

BARTÓK RÁDIÓ 9.15: Liszt Verdi-operáirataiból. 10.06: Kamarazene fúvóshangszerekkel. 10.30: Zengjen a muzsika! 11.00: Szimfonikus zene. 12.05: Kamarazene. 13.00: Hallgassuk újra! 14.00: Magyar zeneszerzők. 14.55: Közvetítés a Bayreuthi Festspielhausból. Wagner: Tannhäuser. Háromfelvonásos opera. 16.05: Ujraolvassa. Eötvös József: A Karthauzi. 16.15: Az operaközvetítés folytatása. Közben: 17.32: Kálnoky László versét elmondja: Almási Éva. 17.39: Az operaközvetítés folytatása. 18.40: Walter Gieseking Debussy prelűdököt zongorázik. 19.05: A Concertus Hungaricus hangversenye. 20.23: Rádióhangversenyekről. Csengery Kristóf műsora. 20.53: Új kompakt-lemezeinkből. 22.00: Szemelvények Mario Del Monaco önéletrajzi kötetéből, előgátat a világhírű tenorista lemezeiből. 23.08: Romantikus zene.

SZABAD EURÓPA RÁDIÓ 6.00: Kezdődik a nap: hírek, hírmagyarítások, műsorismertetés, napi kalendárium, zene. 8.00: Hírek. 8.10: Forgószínpad. 8.45: Nemzetközi sajtószemle. 9.00: Hírek. 9.10: A hallgatók a szó. 9.40: Történelmi újság. 10.00: Hírek. 10.10: Szerkesztői fóruma. 10.40: Figyelf. 11.00: Hírek. 11.10: Forgószínpad. 11.45: Nemzetközi sajtószemle. 12.00: Déli harangszó. 12.10: Rádióegyetem. 12.30: Hölgyválasz. 13.00: A Mai nap és műsorismertetés. 13.30: Tallózás magyar folyóiratokban. 13.40: Kelet-európai szemle. 13.50: Keresni és találni. 14.00: Hírek. 14.10: Szerkesztői fóruma. 14.40: Figyelf. 15.00: Hírek, műsorismertetés. 16.00: Hírek. 16.10: A hallgatók a szó. 16.40: A politikai gondolkodás története. 16.50: Nyugati levél. 17.00: Hírek, műsorismertetés. 17.10: Forgószínpad. 17.45: Nemzetközi sajtószemle. 18.00: Hírek. 18.40: Kelet-európai szemle. 18.50: Keresni és találni. 19.00: Hírek. 19.10: Világ gazdasági magazin. 19.40: Tiszta forrás. 20.00: Hírek. 20.40: Magyar politikai magazin. 21.00: Hírek, műsorismertetés. 21.10: Forgószínpad. 21.30: Tiszta forrás. 21.45: Nemzetközi sajtószemle. 22.00: A Mai nap késő esti kiadása. 22.30: A hallgatók a szó. 23.00: Hírek. 23.10: Világ gazdasági magazin. 23.40: Tiszta forrás. 24.00: Hírek. 0.10: Nemzetközi sajtószemle. 0.25: Magyar politikai magazin. 0.45: Műsorzárás.

TV1 9.00: Képűjság. 9.05: Tévétoma. 9.10: A jegesmedve birodalma. Angol ismeretterjesztő filmsorozat. 10.05: Szünidei matiné. 10.30: A hajó. Csehszlovák kisértékfilm. 11.10: Nemeskürty István: Széchenyi napjai Tévétörténet-sorozat. 12.00: Képűjság. 16.50: Hírek. 17.00-19.00: Péntek délután. 17.00: Égvérők. Nyugdíjasok műsora. Kb. 17.30: Téka. Közhasznú információk. Kb. 17.40: Tok és Tokozati összefüggések. 17.55: Reklám. Kb. 18.00: Ablak. Közéleti szolgáltató műsor. 19.00: Reklám. 19.10: Esti mese. 19.20: Reklám. 19.30: Híradó. 20.00: Reklám. 20.05: Teletere. 21.15: Reklám. 21.50: Gian Maria Volonté sorozat. Krisztus megállt Ebolinál. Olasz-francia film. 0.15: Híradó 3.

TV2 16.00: Képűjság. 16.15: TV2. 16.25: TX '89. 17.15: TV2. 17.45: Kérdezz! Felelek. Egri János műsora. 18.00: Telesport. 18.25: Gyerkeknél! 18.45: TV2. 19.00: Tethely. NSZK bűnügyi tévéfilmsorozat. 21.00: Híradó. 21.20: TV2. 21.30: Napzárta. 22.20: Tokio pop. Amerikai-japán zenés film. Kb. 24.00: TV2.

RTL PLUS: 8.00: A légzőcsővék világa. 8.20: Diplodok. 8.45: Gadget felügyelf. 9.10: A Springfieldek története. 10.05: Játékshow. 10.35: Telebutik. 11.00: A légzőcsővék világa. 11.25: Dennis. 11.35: Népi muzsika. 12.30: Tánc. 13.00: Műsorismertetés. 13.05: Telebutik. 13.30: Kaliforniai klán. 14.15: A Springfieldek

története. 15.00: Német konyhaművészet. 15.30: Szépségápolási tanácsok. 15.35: Szilveszter és újév. 15.45: Üzleti hírek. 15.55: Hírek. 16.00: Egyszerűen állati. 16.30: Konfetti. 16.35: Átváltozók. 16.55: A légzőcsővék világa. 17.10: Játékshow. 17.45: Szilveszter és újév. 17.55: Hírek. 18.00: New York őrangyala. 18.45: Híradó. 19.00: Az edző. 19.25: A dicső páros. 20.15: Szerellem és fagy. 21.50: Hírek. 22.00: Lady Dracula. 23.25: Karateharcosok. 0.50: Férfimagazin. 1.25: A dicső páros. 2.10: Aerobic. 2.15: Műsorzárás.

SUPER CHANNEL: 7.00: Napkezdés. 8.00: Egyveleg. 14.30: Forró drót. 15.30: Off the Wall. 16.30: Hullámhosszon. 18.30: Nemzetközi slágerstúdió. 19.30: Időlánc. 19.55: Időjárás-jelentés. 20.00: Koncertkülönlegesség. 0.10: Hírek. 0.15: Időjárás-jelentés. 0.20: Power Hour. 1.20: Időlánc. 1.50: Egyveleg. 2.00: Műsorzárás.

SATI: 6.00: Jó reggelt a SAT 1-gyel! 8.30: Hírek, időjárás. 8.35: Közkórház. 9.20: Konyhai ötletek. 9.25: Süssünk, süssünk. Horoszkóp. 9.30: Műsorlevezetés. 9.35: Szomszédok. 10.00: Hírek, időjárás. 10.05: Tévébolt. 10.30: A koronázatlan császármő. 12.15: Utazási ötletek. 12.25: Szerencsekerék. 13.00: Tévétözsde. 14.00: Műsorlevezetés. 14.05: Garfield. 14.40: Közkórház. 15.30: Tévébolt. 15.55: Az aranylovás. 16.05: Paradise – egy férfi, egy colt, négy gyerek. 17.00: Hírek. Időjárás. 17.10: Szomszédok. 17.35: Tesztelési ötletek. 17.45: Műsorlevezetés. 17.50: Az Addams család. 18.15: A hibbantak. 18.45: Híradó. 19.00: Szerencsekerék. 19.30: Batman. 20.00: Charlie angyalai. 20.55: Hírek. 21.00: Az ifjú Winston. 23.15: Hírek. Sport. Időjárás. 23.25: A parázna párosok. 0.55: Műsorlevezetés.

TV5: 16.05: Hírek. 16.15: Egészségünk! 17.15: A montreali énekestálalkozó. 17.45: Konyhatitkok. 18.15: Számok és betűk. 18.35: Falu a felhők között. 18.55: TV 5-klub. 19.00: Ushuaia. 19.30: Hírek, időjárás. 19.40: Csillag papíros. 20.00: Üzleti hírek. 21.00: Világútlel. 22.00: Tv-híradó. 22.25: Időjárás-jelentés. 22.30: Filmklub. 0.15: Viva. 1.00: Műsorzárás.

OSZTRÁK TELEVÍZIÓ 1. műsor: 9.00: Hírek. 9.01: Az albérló. 9.30: Élménypark a Dunán? – Dokumentumfilm. 10.30: Nyolcvan nap alatt a Föld körül – Amerikai tv-film. 12.05: Trükkdoboz. 12.25: Univerzum – A jök, a szépek és a gonoszok – Brit dokumentumfilm a legyekről. 13.10: Hírek. 13.20: Esélyt az életnek – A stájer missziósnővérek 100 éve. 14.05: Karácsony a bozóiban – Ausztrál film. 15.35: Gadget felügyelf. 16.00: An-tan-ténusz. 16.20: Családi játék. 16.55: Mini tv-híradó. 17.10: Egy elbűvölő lány. 18.00: Laura és Luis. 18.55: Mexikó leggyorsabb cgere. 19.30: Tv-híradó. 20.00: Kulturális hírek. 20.06: Sporthírek. 20.15: Tethely – Krímisorozat – Amikor a szív felmondja a szolgálatot. 21.50: Oldalpillantások. 22.00: Ajánlóműsor filmbarátoknak. 22.30: Hírek. 22.35: Cleopatra fia – Olasz film. 0.15: Mike Hammer – Krímisorozat – Importált halál. 1.00: Hírek.

2. műsor: 14.00: Művészlexikon. 14.05: Akkoriban. 14.10: A Jeunesse születésnapja gálája. 15.55: Hotel – Szórakoztató filmsorozat – Bálványok. 16.40: A boldog család. 17.30: Az albérló. 18.00: A tőkéletességet keresve. 18.30: Wurlitzer. 19.00: A tartományok mai napja. 19.30: Vidám kerületi bíróság. 20.15: Vadállatok a nyeregből – A lüneburgi pusztá. 21.00: Az Aktueller Dienst visszatekintése az 1989-es évekre. 22.00: Tv-híradó 2. 22.25: Sport – Teremföld. 22.50: Mahabharata – Az indiai nemzeti hőskötemény angol filmváltozata. Német némafilm. 1.35: Hírek.

JUGOSZLÁV TELEVÍZIÓ 1. műsor: 8.15: Műsorismertetés. 8.20: Tv-naptár. 8.30: Gyermekműsor. 9.00: Iskolatelevízió. 10.30: Hírek. 10.35: Iskolatelevízió. 12.30: Hírek. 12.35: Műsorismertetés. 12.40: Elmulasztották – nézzék! 15.05: Műsorismertetés. 15.10: Hírek. 15.15: Éjszakai program. 16.30: Magyar híradó. 17.15: Tv-napló I. 17.35: Gyermekműsor. 18.05: Rajzfilmek. 18.30: Népzenei műsor. 19.10: Rajzfilm. 19.17: Időjárás. 19.30: Tv-napló II. 19.53: A mai sport. 20.00: A Los Angeles-i törvény – filmsorozat. 21.00: Szórakoztató műsor. 21.30: Tv-napló III. 21.50: Kulturális magazin. 22.50: Angol nyelvű hírek. 22.55: Éjszakai program. 1.00: Hírek. 1.05: A szombati műsor ismertetése.

2. műsor: 17.10: Műsorismertetés. 17.15: Hírek. 17.20: Tv-naptár. 17.30: Tudományos könyvkiarat. 17.40: Kritikus pont. 18.15: Zárórábi panoráma. 18.30: Panoráma 15 – Olasz nyelvű krónika a rijskai körzeti programon. 19.30: Tv-napló. 20.00: A hét műsora. 20.45: Hírek. 20.52: Időjárás. 20.55: Parlamenti krónika. 21.15: Egy szerző, egy film. 21.40: Raoul Walsh filmciklusából: High Sierra. 23.00: A szombati műsor ismertetése.

Az RTL PLUS, Super Channel, SAT1, és a TV5 műsorát részletesen közli a Telehold.

Ahol a Pol-Pot még virágzik

III. Egyiknek semmit – másiknak mindent!

Az Oskola utca 7. számú ház homlokzata nem sokat változott, ugyanolyan romos, mint tíz évvel ezelőt. Sok pénzt emészt fel a felújítás, de belülről barátságos kép fogad fenn a tetőtérben. Otthonosan berendezve, korabeli bútorok idézik Ferenc József idejét. Benke Zoltán a beszélgetőpartner.

– Miért nem kért engedélyt a tetőtér-beépítésre?

– Nézze, ma már mindenki tudja, olcsóbb egy büntetés, mint az „engedélyt megvásárolni”...

– Ezt hogy értsem?

– Úgy, ahogy mondom... Mostanában a jattok már nem 1–2 százezer forint, hanem eléri a milliót is. Egyrészt nem vagyok hajlandó fizetni, mikor nincs miért. Másrészt, aki egyszer ad, az már nem tud kiszállni a buliból, annak örökké fizetni kell...

– Kinek vagy kiknek?

– Ezt már sokszor elmondtam: tudnék neveket sorolni, de nem teszem, mert bizonyíték nincs a kezemben. Ön innen elment, de én itt maradok, s így is a meghurcolásnak számtalan jele mutatkozik. Az állampolgár vagy jattol, vagy büntetést fizet, de harmadik tisztességes választási lehetősége nincs Szegeden.

– Azt mondja, meghurcolásnak számtalan jele mutatkozik. Tudna néhány példát mondani?

– Hogyné! Észrevették a tetőtéri építkezésem. Leccaptak rám, s készséggel ki is fizetem azt a bírságot, amely ezért a „bünyömért” kijár. De egy centtel sem többet...

– Ön szerint többet követelnek?

– Igen. A bírság alapjául az egész építkezés költségvetését veték figyelembe, holott csak a tetőtérben végzett változtatásokért kellene fizetnem. Azt mondják, hogy a földszintet nem az eredeti állapotoknak megfelelően újítottam föl, hiányzik egy fal. Nézze meg, még javában tart az építkezés, az ajtókat, az ablakokat, még a villanykapcsolókat is úgy hagytam, ahogy voltak, a falat vissza fogom húzni, az eredeti állapotnak megfelelően... Itt, a tetőtérben azokat a fontos elemeket megtartottam, amik a korabeli állapotokra utalnak. Most pedig azzal fenyegetnek még újság-cikkben keresztül is, hogy a kiszabott 89 ezer forintos bírság jóval több lesz... Hát nem hogy többet, de még a 89 ezer forintot sem vagyok hajlandó kifizetni, amikor ennek a fele sem jogos.

– A MESZÖV-beruházásra gondol?

– Nem arra, de ott is jól kitoltak velem. Kiszúrták a szemem 350 ezer forinttal, amikor a teleknek az a része jóval többet ér. Előzőleg adtak 220 ezer forintot, s amikor fellebbeztem, kaptam még 130 ezret. Gondosan kiszámították, mennyibe kerülnek az illetékeim, a perköltség, úgyhogy abból egy fillért sem láttam, mind elment ilyenekre... Törvénysértés történt, s fordulhattam bárhová, szemet hunytak... Mert kisajátítani semmilyen célra nem lehet műemlék jellegű háznak nyilvánított telken...

– Szóval a másik szomszédra, az Oskola utca 5. számú házra gondol?

– Pontosan. Az én házammal együtt nyilvánított műemlék jellegűnek azt is az Országos Műemléki Felügyelőség. És nézze meg, annak a háznak egyetlen téglája sem a régi. Sorozatosan megsérti a törvényt a tulajdonos, de az nem baj. Nem tudom, hogy csinálja, csak gondolom...

– Milyen törvénysértést követett el Ön szerinti?

– Először is, az építkezés kezdete előtt a szomszédokat nyilatkoztatni kell arról, hogy hozzájárulnak-e az építkezéshez. Az elvi nyilatkozat megtörtént, de szabálytalanul, mert a terveket nem tartalmazta. Ezt követően adott a tanács számára építési engedélyt. Vagyis nem tudom, hogy mit engedélyeztek, mit nem, mert én ezt nem láttam. Csak azt tudom, hogy az eredeti állapotához képest egészen másként néz ki az épület. Az udvari részt teljesen újonnan beépítették, ami a műemlék jellegű háznál tilos. Márpedig ide egy toronyszerű lépcsőház került, emeletes házzal.

– Úgy hallottam, hogy az Ön épülete is megroggaldott a határos építkezéssel...

– Így igaz. A tulajdonos saját önálló földtartó falat nem épített, így két földemet a határos falamra ráterhelt, s azt teljes hosszában végigvástte. Ezzel öt kéményjártatot tönkretett, továbbá a villanyórákat négy méter hosszban a tulajdonomban lévő épület falába mélyen bevéve helyezte el.

– Tett már mindezek ellen valahol panaszt?

– Ó, hogyné! A helyi építési hatóságnál többszöri bejelentésemre sem válaszoltak(!). Ezért aztán írtam Derzsi Andrásnak, a közlekedési, hírközlési és építésügyi miniszternek, akitől a napokban érkezett meg a válasz.

Ez pedig a következő:

Építésügyi Szabályozási és Építésfelügyeleti Főosztály
964.621/89.

Ea: Dr. Sziklai/PA

Benke Zoltán

Szeged

Értesítem, hogy a közlekedési, hírközlési és építésügyi miniszterhez benyújtott kérelmének illetékes intézkedés céljából megküldtem a Szeged Megyei Városi Tanács V. B. Építési és Közlekedési Osztályának.

Budapest, 1989. december 11.

(Doroszlai Katalin)
osztályvezető-helyettes

Szóval, oda továbbították, épp arra a helyre, ahonnan korábban tucatnyi elutasító levele van Benke Zoltánnak kérelmeire. A kör bezárult! Itt a konkrét példa arra, miért nem fordulj bizalommal a feleltes szervhez ama zárómondat kíséretében: „Arra kérem, ne a helyi hatóság embereivel végeztesse a kivizsgálást, mert abban nem lesz köszönet...” Hát ebben sem volt... Ha ezt nem, akkor vajon mit várhat el az állampolgár egy feleltes szervtől?

Szilvási Ildikó
Következik: IV. Általános végkövetkeztetés.....avagy ahol még Komócsin tért van...

Több lehetőséget a fiataloknak

A Nyitott Képzések Egyesülete állásfoglalása az ifjúsági korosztályok önkéntes társadalmi szerepvállalásának fontosságáról.

– Állásfoglalásunkat az a felismerés indította el, hogy a társadalom nem értékeli, illetve leértékeli a politikai szempontból is meghatározó fontosságú ifjúsági öntevékenység, önkéntes társadalmi szerepvállalás jelentőségét. Egy megújuló, valóban alulról épülő társadalom nem hagyhatja figyelmen kívül azt az erőt, ami a fiatalok önkéntes társadalmi akcióiban, hasznos társadalmi szerepvállalásában rejlik.

A kormányzat, a kulturális irányítás nem fordít elég figyelmet az egyéni, csoportos ifjúsági kultúra és közösségi aktivitás ösztönzésére, támogatására. E kérdés megoldását a szórakoztatóiparra, a tömegkulturális piacra hagyja. A ma élő ifjúságnak nincsenek alternatívái, nincs elegendő élő ifjúsági szervezet, mozgalom, akció, ifjúsági érdekeket szolgáló kulturális intézmény.

Az intézményes oktatás és a munkahelyek nem kínálnak és adnak elég lehetőséget a fiatalok szabad, kreatív társadalmi cselekvései számára. A meglévő ifjúsági szervezetek nem tudják lefedni a fiatalok érdekében, értékekben sokszínűen megjelenő tagoltságát.

A politikai és gazdasági szféra akut problémái elvonják a figyelmet a fiatalok különböző csoportjai életproblémáiról, szabadidő-eltöltésének kérdéseiről. A problémára a jelenlegi közgondolkodás sematikus magyarázatot ad: nincs szabadidő, a fiatalok is a második gazdaságban töltik a

fennmaradó idejüket, különórákon próbálják korrigálni, pótolni azokat a hiányokat, amelyek az oktatás alacsony hatékonyságából adódnak. Ezen állítások az ifjúságnak csak egy részére érvényesek.

Szükségessé érezzük a „kimaradó” csoportok életéről, időtöltésének tartalmi, szervezeti kérdéseiről is a gondolkodást. A növekvő ifjúsági munkanélküliség az önszorgítás és az öntevékenység kérdését a művelődésnél és a jelenlegi intézményrendszerrel jóval szélesebb mezőbe utalja.

Javasoljuk, hogy a kormány tegye fontos kérdéssé, társadalmi és állami üggyé az ifjúsági öntevékenységet. Felhívásokkal, anyagi alapokkal, akciókkal, folyamatosan ösztönözve a fiatalok spontán kezdeményezéseit, önszerveződését. Építsen a mai meglévő világi és egyházi szervezetekre, használja fel erőforrásait és bevált tevékenységi formáikat!

A Nyitott Képzések Egyesület a fiatalok önkéntes, szabadon szerveződő csoportjának, közösségeinek nem a politikához kötődő kulturális aktivizálását felvállaló, elméleti és gyakorlati szakemberek országos szervezete.

Teljes szakértelemünkkel szeretnénk szolgálni és támogatni azt a kormányzati munkát, amely a fiatalok önkéntes, hasznos társadalmi akcióit, szerepvállalásait anyagilag és erkölcsileg előmozdítja.

„Erdélyben egy kisfiú arra vállalkozik”

(Éltető József: Történet egy fehér lóról)

Köznapjaink értékrendzavaros atmoszférája egyre nyomasztóbb. Az elvesztett éden után az emberek már-már elvesztik az egymáshoz vezető utakat is. A meg nem értés áldozatainak száma egyre nő. Abrosznyi Európánk némely szegletében lombol a főntől irányított gyűlölködés. Az emberi tisztaság igénye kiáltó! Ezért is hat oly üdítően egy, a Magvető Kiadónál a napokban megjelent kisregény, amely a Történet egy fehér lóról címet viseli. Szerzője Éltető József, egy, a második világháború utáni történetet elevenít meg, hitelesen. „...Európa egy kis tenyérnyi, pázsitos-szép, dimbes-dombos, hegyes-völgyes táján, Erdélyben, egy kisfiú arra vállalkozik, hogy visszahozzon az életbe egy harcokba lelkiileg is belenyomorodott obsztozt, s életben tartson egy kiscsikót?” Valóban csak erről szólna a kisregény? Természetesen – noha a címe ezt sugallná –, ez a történet nem egy fehér lóról szól. „Hőse Arató Ágoston. Gyermekkorának színteréből a szerző azt a hangzatos választ adta ki, amelyet kegyeletteljes szerénységgel és sejtelmes, tudós egyszerűséggel megszólaltatva, a korról is szólhatott, amelyben ő maga is felnevelkedett s melyben őmagának is élnie adatott. Hogy miért így volt megírva, hogy Darabos Pali autója

nem maradhatott egyben? Hogy mi/ki is az a Gyári Angyal és mi lesz a sorsa? Erre is választ ad a könyv. „Jaj, Istenem! Ez a csikó is...” – gombolyodik tovább a történet fonala.

A Történet egy fehér lóról „sokrétegű”, sokféle örömet okozó epikai mű. Olvasója „a könyv végére érve, nem feledi, hanem tovább töpreng az olvasottakon”.

A fedélgrafika Tóth Péter munkája. (Ra-Re-sorozat, 1989.)

– Bayer –

A közművelődésért

Komárom megye „fővárosában” – Tatabányán – két olyan nagy intézményhálózat működik, amely a szellemi gyarapodás letevékenyese, a város és a megye lakosságának kulturális és szórakoztatási igényeinek kielégítésére is szolgál.

Az egyik a nagy múlttal rendelkező, patinás „Népház”, a másik, a lényegesen fiatalabb, néhány éve épült „Közművelődés Háza”. Most eme újabb intézményhálózatot szeretnénk bemutatni olvasóinknak.

A hatalmas épületkomplexumban békésen megfér egymás mellett a minden igényt kielégítő színházterem, a legkülönbözőbb feladatok végzésére szolgáló szellemi műhelyek, tárgyalók, irodák, kiállítók, és ami egy ilyen jellegű intézményben szokatlan, vendéglátó egység.

Az intézményhálózat igazgatóját – Salamon Hugót – kértük meg, mutassa be „birodalmát”.

– Ma még az intézmények jelentős hányada elsősorban kulturális-szolgáltató, szórakoztató funkciót tölt be, az intézmények tevékenysége sok tekintetben nem tudott lépést tartani a kor társadalmi változásaival – mondotta az igazgató. Természetesen nem az a célunk, hogy az eddig elért eredményeket leromboljuk, hanem azokra szervesen ráépülve, kiszélesítjük működési területünket. Tevékenységünknek arra kell irányulnia, hogy megismerjük és felkutatjuk a lakosság részéről támasztott igényeket, s ezeknek az elvárásoknak meg is feleljünk.

– Mű ért ezen az újszerű világra nyitáson?

– Megvalósítottunk már egynéhány olyan dolgot, amelyekre (kutatásaink után) valós igényeket fedeztünk fel. Így például, az Észak-Dunántúli Regionális Vízművelődés közösen üzemeltetjük a tatabányai „Kristály” fürdőt, a tatabányai „Oázis” szabadidő központot, ahol az országban először – idén – már úgynevezett „strand röplabdabajnokságot” indítottunk el, hallatlan népszerűség mellett. Rendszeresen létrehozuk a tájjellegű szórakoztatási eseményeket. Intézményhálózatunk rendezésében került sor az idei „Jászai Mari szavalóversenyre” Ászáron. Tatabányán Gombár Judit díszlet- és jelmezterveit állította ki. Ennek kapcsán létrejött Márkó Ivánnal is egy megtisztelő rendezési feladat, a „Tíz éves a Győri Balett” című előadásorozat, amelyet ugyancsak örömmel vállaltunk el. Jövőre az egész kapacitásunkat le fogja kötni szinte, a „200 éves a magyar színjátszás” megrendezési feladata, ami azt hiszem, egy kicsit minősíti is munkánkat.

– Sok újdonság szerepel terveik között?

– Mindent elvállalunk, amire igény jelentkezik. A tavalyi tevékenységünket értékelve, még számunkra is meglepő módon az az eredmény jött ki a „végelelszámolásnál”, hogy intézményhálózatunkat több mint kétszáz ezren látogatták meg, amely igencsak tekintélyes látogatási számot takar. Természetes tehát, hogy „nyitunk a világra”. A bajnai tanácsal közösen egy alkotóházat szeretnénk üzemeltetni, táborozási lehetőséggel.

A Közművelődés Házán belül olyan megyei tevékenységet is folytatunk a rendszeres színházi előadásokon kívül, mint az amatőr bábosok, amatőr színjátszók, amatőr zenekarok részére felkészítési és előadási lehetőségek biztosítása.

– Érdekes, hogy vendéglátót is üzemeltetnek a házban. Ez meglehetősen szokatlan. Hogy kerül a csizma az asztalra?

– Kérdezze meg inkább az ott dolgozókat. Meglepő eredményre fog jutni.

Az igazgató kísérletében megkerestük az egység működtetéséért felelős dolgozókat. Veér Károly és Nász János népművelők azok, akik hivatásuk mellett (s nem helyett), az intézményben megforduló vendégeknek nem csak szellemi, hanem testi táplálékot, frissítőket is felszolgálnak.

– Mi a magyarázata ebbéli tevékenységüknek? Az számomra teljesen világos, hogy a népművelők milyen feladatai lehetnek egy művelődési komplexumban, de hogy jön ehhez a vendéglátás?

– Pedig végtelen egyszerű – adja meg a választ Veér Károly. Az egyetemes kultúrának szerves része a vendéglátás, nem kell a kultúrától különválasztani az itt látottakat. Nem beszélve a szorító gazdasági körülményekről. Ez a vendéglátó az intézmény kezelésében van, az igaz, hogy nem arattunk osztatlan sikert a vendéglátó szakmában, éppen a szokatlan üzemeltetési mód miatt. Mivel azonban erre lehetőség adódott, mi kihasználtuk, s egyúttal gyakoroljuk a felszolgálati és fogyasztói kultúrát is. Természetesen, ez külön feladatot jelent számunkra, mert a sajátos tevékenység mellett (kiszolgálás, adminisztrációs munkák stb), a saját hivatali feladatainkat is el kell látni, amely időnként a családi élet rovására is megy... Nekünk azonban fontos, hogy a hozzánk betérők maradjanak nálunk még akár vacsorára is.

A Veér-Nász duó elmondta számunkra, hogy vezetőikkel egyetértésben, jövőre szeretnének egy igazi újdonsággal szolgálatára lenni a „nagyérdeműnek”. Terveik arra irányulnak (amely már előkészítés alatt áll), hogy Magyarországon először egy olyan filmszínház üzemeltetése a céljuk, amelyben a vetítés (vagy egyéb műsoradás) alatt is étellel, itallal rendelkezésre állnak vendégeiknek. A két bátor, Szombathelyen végzett tanárképzős új oldalát mutatta meg számunkra, a közművelődési lehetőségeinket. Újabb próbálkozásokat jövőre ismét megmézzük.

Salamon Hugó – igazgató – elmondta még számunkra, hogy ugyancsak széles körű tevékenységeik mellett a Bakony alján – Bakonyszombathelyen – kihelyezett népfőiskolát is működtetnek. A népfőiskola nem delegált, hanem önként jelentkező résztvevőkre épül, akik tenni akarnak szűkebb pátriájuk hagyományainak megőrzéséért.

Az igen sokrétű tevékenységet folytató intézményhálózat nem marasztalható el azaz, hogy beszűkül, nem követi nyomon látogatói igényeit. Elé mennek a felkínálkozó lehetőségeknek a vendégek, látogatóik érdekében „nyitnak a világra”.

– Berg Endre –

Ismét lesz református gimnázium Pápán

Pápa iskolavárosi hírét-rangját az e városban hagyományosan erős református egyháznak köszönhette. A pápai református kollégiumban híres magyarok egész sora tanult. Okkal sérelmezte a református egyház az államosítását, s napjainkban felerősödtek az ősi intézmény egyházi kézbe történő visszaadását sürgető hangok. A református egyház, a Dunántúli Református Egyházkerület, valamint a helyi állami és oktatási intézmények képviselőinek szerdai megbeszélésén elvi megállapodás született arról, hogy 1990. március 31-ig kidolgozzák a református gimnázium egyházi kezelésbe történő átadásának-átvételének ütem-

tervét, méghozzá az iskola eredeti épületéhez való jogának elismeréséből kiindulva. A református gimnázium újraindításának végső határideje 1991. szeptember 2. Az elképzelések szerint fennmarad a Petőfi Gimnázium és Egységügyi Szakközépiskola is, amely intézményre ugyan csak szükség van a városnak. Már ez is jelzi, hogy a tervezett intézkedés igen komoly szervezeti, tárgyi és pénzügyi feltételek megteremtését igényli. Az ütemterv kidolgozására az érdekelt felek képviselőiből munkabizottság alakult.

–gyg–

Mészöly csak a válogatottra figyel(ne)

Mészöly Kálmán (48), a magyar labdarúgó-válogatott élére a napokban megválasztott szövetségi kapitány csütörtökön délelőtt hosszabb ideig a Vasas székházában tárgyalt az egyesület vezetőivel.

– Az angyalföldiek január 4-én kezdik a felkészülést a tavaszi idényre, s nagy a valószínűsége, hogy már nem az én irányításommal – nyilatkozta Mészöly Kálmán, az egykori 61-szeres válogott, aki immár másodszor látja el a kapitányi teendőket. – Bár a szövetség vezetői hozzájárultak, hogy június 30-ig megtartsam állásomat a klubnál is, de nem kívánok élni ezzel a lehetőséggel. Így aztán a Vasasnál most folynak az egyeztető tárgyalások, s minden bizonnyal még a héten eldől, hogy ki kerül a helyemre.

– *Ez azt jelenti, hogy Mészöly Kálmán január elsejétől teljes erőbedobással a kapitányi feladatokra összpontosít?*

– Az új esztendő mindenféleképpen szeretném tiszta lappal kezdeni. Ehhez azonban először is rendezni kell ezt a felemás helyzetet, hiszen hiába választottak meg engem szövetségi

kapitánynak, elődöm, Bicskei Bertalan is még annak tartja magát. Az biztos, hogy én ezidáig semmiféle papírt nem kaptam kinevezésemről, de úgy hallottam, Bicskeinek sem adtak át semmilyen írásbeli határozatot munkaköre megváltoztatásáról. Azt is fontos elmondani: nagy megtiszteltetésnek tartom, hogy rám esett a vezetői választása, de a munkát csak akkor akarom felvenni, ha mindkettőnk – Bicskeié és az enyém – helyzete megnyugtatóan rendeződött.

– *Vannak már elképzelései arról, hogy kikkel kíván együtt dolgozni?*

– A karácsonyi ünnepek után már felvettem a kapcsolatot néhány, általam kiszemelt szakemberrel, de a válaszadásig többen is gondolkodási időt kértek, s így valószínűleg csak január közepén térünk vissza ismét erre a témára. Ugyanakkor azt sem tartom elképzelhetetlennek, hogy néhány esetben várok június végéig, amíg lejárnak a mostani szerződések, hiszen sürgető feladat a közeljövőben nem vár a legjobbakra, én pedig hosszú távra, négy évre tervezek – fejezte be Mészöly Kálmán.

Mit csinál a kapitány egyedül – segítőtársak nélkül – nyárig? Azonkívül, hogy járja a válogatottakat adó klubokat, vizsgálja a programját a nyilvánosság előtt, mást nem nagyon tehet. Am ha nagyon alapos akar lenni, akkor felkerekedik és szemrevételezi az idegenlégiósokat, a külföldön játszókat. Mire ezeket a külföldi utakat letudja, valószínűleg már a nyár is a kapitányra köszönt. A Mondiale után pedig lassan-lassan munkához lát. Csak lassan, mert a klubok a magyar bajnoki rajt küszöbén nem szívesen mondanak el kulcsembereikről. Az elképzelt keret játékosai szeptemberben – talán? – már találkoznak Tatán. De akkor minek és kinek már január elsején kapitány? ...

–bégyé–

Foci-turmix

A Steaua „vezér” nélkül

Schuster: Útilapu a Realtól?

Belgrád: Miodrag Belodedici, a Steaua Bucuresti egykori labdarúgója, aki egy éve szökött Jugoszláviába, nyilatkozott a Reuter és az UPI tudósítójának.

– Néhány nappal ezelőttig azt hittem, soha többé nem térhetek vissza Romániába – mondta a szerb származású játékos, aki rövidesen hivatalosan is a Crvena Zvezda sportolója lesz a FIFA döntése értelmében. – Most azonban, hogy megdőlt a Ceausescu-diktatúra, már az is felmerül bennem, hogy esetleg újra játszhatnék a román válogatottban. Akár már az olaszországi világbajnokságon is! Ha szükség van rám az új Románia nemzeti együttesének, nagy örömmel állok a csapat rendelkezésére.

A továbbiakban Belodedici arról is beszélt, hogy amikor megtudta, egykori játéktársai is a forradalom oldalán harcolna, kis híján felkerekedett, hogy hazatérjen Bukarestbe és csatlakozzon hozzájuk.

Bukarest: Az UPI hírügynökség az Agerpresre hivatkozva közli: Számos román labdarúgó tevékenyen részt vállalt és vállal a forradalom sikeréért vívott harcokban. A Steaua Bucuresti sportolói hősiességükről tettek tanúbizonyságot, a Dinamo Bucuresti játékosai pedig a főváros legnagyobb kórházának védelmében tüntek ki. A Rapid Bucuresti labdarúgói is ott

voltak a főváros kulcsfontosságú pontjain a forradalom védelmében.

Ugyancsak az Agerpres jelenti, hogy Valentin Ceausescu, a kivégzett diktátor legidősebb fia, a Steaua klub elnöke letartóztatásban várja bírósági tárgyalását.

Madrid: John Toshack, a Real Madrid labdarúgócsapatának walesi edzője bejelentette, hogy az idény végétől nem tart igényt két idegenlégiósa, a nyugatnémet Bernd Schuster és az argentin Oscar Ruggeri szolgálataira. Előbbit túlságosan lassúnak tartja, s helyére Alekszej Mihajlicsenkót, a Dinamo Kijev világklasszisát szeretné megszerezni. Utóbbi gyakran sérült, s ezért szeretne túladni rajta Toshack mester.

Milánó: A holland Ruud Gullit, a BEK-et, Szuper és Világ Kupát nyert olasz AC Milan labdarúgócsapatának erőssége szerdán, jó három héttel idei harmadik térdműtétje után visszatért Itáliába, s egyelőre kerékpározással, súlyozással próbál erőt gyűjteni az újabb feladatokra. Az orvosok most még nem tudják megmondani, hogy mikor játszhat legközelebb, de valószínűleg több hónapig csak a játéktéren kívülről figyelheti társait.

Gullit utoljára május 24-én a román Steaua Bucuresti elleni BEK-döntőben szerepelt csapatában, akkor két gólt is szerzett.

Az UPI-nál:

Graf és Becker viszi a prímet

A United Press International hírügynökség a két kiváló nyugatnémet teniszezőt, Steffi Grafot és Boris Beckert találta 1989 legjobb sportolójának. A UPI körkérdesén kizárólag európai sportszerkesztők véleményére volt kíváncsi, s talán ez magyarázza, hogy a férfiaknál Becker kis különbséggel megelőzte az amerikai kerékpáros világbajnok és Tour de France-győztes Greg Lemondot, aki pedig több más szavazáson a legjobbnak bizonyult.

A nőknél nem volt vita: Graf 1987 után másodszor is tetemes különbséggel szerezte meg az első helyet, a többszörös világbajnok svájci alpesi síző, Vreni Schneider előtt. Érdekes különben, hogy az 1974 óta megrendezett szavazáson a nőknél már negyedszer nyert teniszező, hiszen 1981-ben Chris Evert-Lloyd, 1984-ben Martina Navratilova, tavalyelőtt pedig Graf lett az első. A férfiaknál Becker az első teniszező a győztesek között.

Az ideai választás eredménye:

nők: 1. Steffi Graf (nyugatnémet, teniszező) 108 szavazat, 2. Vreni Schneider (svájci, alpesi síző) 81 szavazat, 3. Jeannie Longo (francia, kerékpáros) 70 szavazat;

férfiak: 1. Boris Becker (nyugatnémet, teniszező) 83 szavazat, 2. Greg Lemond (amerikai, kerékpáros) 80 szavazat, 3. Mike Tyson (amerikai, ökölvívó) 70.

Ők huszonnégyen

A másik ázsiai

Az 1990-es olaszországi 14. labdarúgó vb-döntőben (június 8. és július 8.) Ázsiát a Koreai Köztársaság mellett az Egyesült Arab Emírségek válogatottja képviseli. A résztvevők bemutatása sorában a vb-fináléba először eljutott arab együttes következik.

Az öböl-menti ország futballszövetségének vezetői 1988 őszén gondoltak arra, hogy el kellene csábítani Szaúd-Arábiából az ismert brazil futballprofesszort, Mario Zagalót (58). Az elhatározást tett követte. Zagalo azóta megtette a kötelességét, bár úgy nyilatkozott, mesze még az az idő, amikor a világ középmezőnyével szemben felvehetik a csatát. Őt megelőzően egy másik brazil szakember, Carlos Alberto Parreira végzett gyümölcsöző tevékenységet, s valójában ő rakta le a nemzetközi felzárkózáshoz szükséges alapokat.

A Szingapúrban rendezett ázsiai záró hatos döntőben az emírségek csapata ugyan meglehetősen óvatos taktikát követett, aminek eredménye négy döntetlen is volt. Zagalo azonban tudta, hogy az igazi megméretés majd Kína válogatottja lesz. Jól mérte fel az erőviszonyokat, mert a rangadón az arab válogatott nyert 2–1 arányban. A vb-döntős hely kiharcolásában részt vállalt 22 játékos nem járt rosszul anyagilag. Zayed bin Sultan Al Nahyan, az Egyesült Arab Emírségek Labdarúgó Szövetségének elnöke 135 ezer (!) dollárról szóló csekket nyújtott át minden egyes válogatott futballistának.

Az arab együttes „testvérek csapata”, hiszen Fahd és Khamis Nasszer, továbbá Khalil és Ghanin Mubarak testvérek. Nem lehet hát gond egymás megértése. A legfiatalabb kerettag 20, a legidősebb is csak 25 esztendő. A sorsolásra semmit sem mondhat a brazil kapitány, mert egy vb-döntőben újonc együttesnek ilyesmire egyszerűen nincs jogalapja. Ezt kapták, ezzel kell élniük. Ha tudnak. De hogy például az NSZK válogatottja, egyik csoportellenfelük szakvezetése nem teljesen nyugodt, arra bizonyították: Franz Beckenbauer úgy nyilatkozott, látogatást tesz az öböl környékén, és módját ejti, hogy egy előkészületi mérkőzésen szemrevételezze az emírségek válogatottját.

USA: Érdekes lesz a sima foci is?

Az 1989-es esztendő aranybetezővel kerül be az Egyesült Államok labdarúgásának történelemkönyvébe. Nem túlzás a kijelentés, hogy ez volt eddig az ország futballjának legeredményesebb éve.

Hogy miért? Ezt több ok is magyarázza, amelyek közül bármelyik külön-külön is elegendő indokul szolgálna.

Először is: négy évtized elteltével verekedte be magát újból a világbajnoki döntőbe az amerikai válogatott. Ez eddig mindössze egyszer, 1950-ben sikerült a „jenkinek” – igaz, szinte a nullával egyenlőek reményeik arra, hogy bejussanak a második fordulóba. Három csoportbeli ellenfelük ugyanis – a házigazda Olaszország, Csehszlovákia és Ausztria – náluknál jóval erősebb.

További sikereik közül az élre kívánczik az ifjúsági válogatott negyedik helyezése a szaúd-arábiai korosztályos világbajnokságon. Am ez még nem minden! A 16 éven aluliak a skóciai serdülő vb-re nemcsak hogy eljutottak, hanem ott 1–0-ra le is győzték a „futballországot”, Braziliát. Rádasképpen az első terem-világbajnokságon, Hollandiában az amerikai együttes bronzérmét szerzett.

Köszöntjük

TAMÁS

és TAMARA

nevű olvasóinkat

A közkedvelt név az arameus Teomóbból származik. Jelentése: iker. A görögök innen vették át Thomasz formában, mivel a görög nyelvben volt egy ilyen alakú szó csodálatos jelentéssel. A Tamások híres védőszentje az angol vértanú érsek Becket Szent Tamás, akinek tisztelete hazánkban már a középkorban elterjedt. Az egyház jogainak félelem nélküli ügyvédjét halála után III. Sándor pápa 1173-ban avatta szentté. A szentmise könyörgése:

Istenünk,
te Szent Tamás vértanúdnak
megadtad,
hogy nagylelkűen vérét ontsa az
igazságért.

Az ő közbenjárására add kegyel-
medet,

hogy lelkünket Krisztusért
megtagadjuk itt a földön,
és örökre megtaláljuk nálad a
mennyeben.

A mi Urunk, Jézus Krisztus, a te
Fiad által...

Nap két: 7.32 órákor
nyugszik: 16.01 órákor

Hold két: 8.45 órákor
nyugszik: 17.15 órákor

Párás, hideg idő

Folytatódik a párás, hideg idő. Az esti óráktól többfelé képződik köd, amely néhol napközben is megmarad. Számoittevő csapadék nem várható, de hőszállingózás, ónos szitálás bárhol előfordulhat. A déli, délkeleti szél gyenge marad, csak a Kisalföldön élénkül meg időnként. A legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet általában -3, -8 fok között, a legmagasabb nappali hőmérséklet pénteken az átmenetileg ködmentes helyeken kevéssel fagyponthoz felel, a tartósan ködös helyeken -5 fok közelében várható.

A Pénzügyminiszter felhívása

A Pénzügyminisztérium kéri a pártokat, hogy az Országgyűlés által 1990. évre jóváhagyott állami költségvetési támogatás felosztása érdekében a Pénzügyminisztérium III. Társadalmi közkiadások Főosztálya részére (Budapest, V., József nádor tér 2-4.) szíveskedjenek megküldeni a jelenlegi taglétszámokról szóló nyilatkozatot, valamint a pártként való működést igazoló bírósági végzés másolatát.

Tájékoztatásul közöljük, hogy az általános választásokig a pártok állami költségvetési támogatása – az Országgyűlés 1989. november 24-i ülésén elfogadott határozatának megfelelően – a pártok előzetes megállapodása alapján, az általuk bevallott taglétszám figyelembevételével, normatív alapon történik.

Holtan találták a bécsi kereskedelmi kirendeltség pincéjében csütörtökön Marin Ceausescu, a diktátor testvérét, aki 1973 óta teljesített külszolgálatot az osztrák fővárosban, valószínűleg öngyilkos lett: felakasztotta magát.

Az őrizetbe vett személyek között van: Ceausescu lánytestvére, Elena Barbulescu és annak fia, valamint a volt honvédelmi miniszterhelyettes, Ilie Ceausescu felesége.

SZÁVAI KALENDÁRIUM

Géza | December 29.: Tamara

A Tamaritanus számár

Gyönyörű lány Tamara,
Vallja a Tamara
Szamara.

A Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség elnöke, Fodó Sándor a következő hírt közölte: Az erre az alkalomra megnyitott határon a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség szerdán hét teherautóból álló segélyszállítmányt vitt Szatmárnémetire – gyógyszert, kötszert, élelmiszert. Pénteken újabb szállítmányt visznek.

A Magyarok Világszövetségének levele

Fontos, a magyar nemzet számára is örömdetes és régen várt fejleménynek tekintjük a Romániai Magyarok Demokratikus Szövetségének megalakulását. A romániai magyarság eme közkepviseleti és érdekvédelmi szervezete maga mögött érezheti a magyarországi, a környező és a nyugati országokban élő magyarság szolidaritását, és számíthat tevéleges támogatására. A Magyarok Világszövetsége Elnöksége reméli, hogy a romániai magyarság képviselői hamarosan elfoglalhatják az őket megillető, a számukra eddig fenntartott három helyet a szervezet 60 tagú választmányában, amelyben jelen vannak a világ más részein élő honfitársaink is.

Bízunk abban, s reményeinket az elmúlt napokban a forradalmi Romániában járt képviselőink tapasztalatai is táplálták, hogy a román nép megértéssel fogadja a bárhol élő magyarság közeledését. Úgy véljük, hogy a Romániai Magyarok Demokratikus Szövetsége célkitűzéseinek megvalósítása egész Románia boldogulását, demokratikus fejlődését és kulturális gazdagodását segíti elő. Ehhez kívánunk támogatást nyújtani, erre kérjük fel a világ magyarságát.

Módosulnak a vámjogszabályok

Január 1-jétől – a pénzügyminiszter és a kereskedelmi miniszter együttes rendelete alapján – módosulnak a vámjogszabályok.

A jövőben a nagyobb értékű vámárúk után fizetendő vámokat a kereskedelmi vámtarifa alapján állapítják meg. A fizetendő vám alapja továbbra is a külföldi számla szerinti ár, gépkocsi esetében pedig a Schwacke katalógus szerinti ár.

Január 1-jétől egységesen 17 százalékos vám terheli az utasforgalomban és az ajándékforgalomban érkező valamennyi vámárút, ha azok összértéke a 15 ezer forintot nem haladja meg. Ha az így bekerülő áru értékesebb 15 ezer forintnál, ám tartalmaz 500 forint vagy annál kisebb értékű cikkeket is, az ilyen kis értékű vámárúk után is 17 százalékos vámost számítanak fel.

A 17 százalékos vámtétellel vámkeltelt árukat vámkézelési díj nem terheli. Más esetben a vámkézelési díj a vámérték 2 százaléka.

Egy korábbi parlamenti döntés alapján 1990. január 1-jétől a beérkező nem vámentes termékek után általános forgalmi adót is kell fizetni.

A jogszabályok módosításának eredményeként a vámtéher összességében – az általános forgalmi adót is figyelembe véve – nem nő. Egyes árucikkeket januártól az idej 45 százaléknál kisebb, a vámárúk nagy része tekintetében 45 százalék körüli, néhány esetben – ilyen a gépkocsi – a jelenleginél nagyobb vám és adó terheli a kereskedelmi vámtarifának megfelelően.

A mozgássérültek részére beérkező gépkocsira vonatkozó vámentesség a jövőben csak a 2000 köbcenit meg nem haladó lökettérfogató benzínüzemű, és a 2500 köbcenit vagy annál kisebb űrtartalmú dizelgépkocsikra alkalmazható. Megszűnik az engedéllyel külföldön munkát vállalók vámentessége, melyet végleges hazatérésük alkalmával vehettek igénybe. Ez utóbbi rendelkezés nem vonatkozik azokra a munkavállalókra, akik a rendelet kihirdetését megelőzően utaztak ki munkavégzés céljából, és 1990. december 31-ig véglegesen hazatérnek.

A rendelkezéseket a Magyar Közlöny 1989. december 27-ei száma tartalmazza.

Csökken a felvásárlási láz

A tapasztalatok szerint az utóbbi napokban csökkent az élelmiszerfelvásárlási láz, s ha nem is tudták még mindenütt feltölteni a polcokat, a folyamatos áruutánpótlás lassanként megszünteti a hiányokat – nyilatkozták a Kereskedelmi Minisztérium illetékesei. Elmondták, hogy valamennyi élelmiszerből alapvetően elegendő készlet áll a kereskedelem rendelkezésére. A vállalatok folyamatosan biztosítják a tőkehúst és a húskészítményeket, szilveszteri virsliből is van (és lesz is) elég, ám választékhiányokkal – akárcsak a korábbi években – ezúttal is számolni kell. Mint ilyenkor mindig, előfordulhat, hogy friss áru helyett időnként fagyaszott kapható.

A cukorgyárak lassanként szintén pótolják a kereskedelem raktáraiból hiányzó árut; napi 5 ezer tonnát csomagolnak. Egyébként a hiányokat eddig is csak a szűk csomagolási kapacitás okozta, hiszen akárcsak az előző években, az idén is 520 ezer tonnát állít elő a cukoripar, s ez a jövő évi termelésig feltehetően elég lesz. Rövid ideig a só is sokhelyütt hiányzott az üzletekből, ám a készletek megfelelőek, így az időszakos hiánynak gyorsan vége lesz. A margarinkínálat – az importtal együtt – elégséges, ugyanakkor a növényolajipari vállalatnak étolaj-palackozási gondjai vannak. Am az árualap rendelkezésre áll, s most, hogy a felvásárlás csillapodott, a kereslet és a kínálat rövidesen egyensúlyba kerül.

Földrengés Ausztráliában

A Richter-skála szerinti 5,5 erősségű földrengés rázta meg csütörtökön reggel az ausztráliai Newcastle városát. Az eddigi jelentések szerint 11 ember életét veszítette, 87-en megsebesültek. A városban több épület összeomlott, és feltételezik, hogy a romok alatt további áldozatok vannak. Biztonsági okokból elrendelték az üzleti negyed kiürítését. Az ABC televízió értesülése szerint a város több ezer házában szünetel az energiaszolgáltatás.

Az ausztrál földrengésjelző központ szóvivőjének közlése szerint a földrengés epicentruma Newcastle városától 70 kilométerre fekvő Sydneyben is érezni lehetett, különösen a magasabb épületekben. Sydneyből károkat nem jelentettek.

Ilie Ceausescu felesége a Ceausescu család szülőhelyén, Scornicestben próbált elrejtőzni.

Ceausescu nővéréről a román hírtgyűlönség azt jegyezte meg, hogy az aszszony csak négy osztályt végzett az általános iskolában, ennek ellenére megkapta a „történelemtudományok doktora” címet. Fia a belügyminisztériumnál dolgozott.

JUTALOM A BIZALOMÉRT

Napilapunk
új évfolyamot kezd,
s szeretne mindazoknak
külön kedvezményt adni,
akik hosszú távon is megtisztelik
bizalmukkal.

Ezért
aki egész esztendőre
megrendeli és kifizeti
a DÁTUMot,
annak visszatérítjük
a tizenkettedik hónapot,
azaz egyhavi előfizetést
ingyenesen adunk neki.

JUTALOM A BIZALOMÉRT

Megrendelőlap

Megrendelem a DÁTUM c. napilapot

példányban és kérem, hogy a következő címre kézbesítsék.

A megrendelő neve: .....

Címe: (város, kerület, utca, ltp. emelet, ajtó): .....

Az előfizetés díja egy hónapra: 200,— Ft,
negyedévre: 600,— Ft,
fél évre: 1200,— Ft,
egy évre: 2400,— Ft.

mely az előfizető személyét 1989. december 31-ig feljogosítja
díjtalan lakossági apróhirdetés igénybevételére.
Az előfizetési díjat a fenti címen nyugtával jelentkező
kézbesítőnek fizetem ki.

aláírás

A megrendelőlapot borítékban, bérmentesítés nélkül
az alábbi címre adják fel:
Vidéken: Postahivatal, helyben
Budapesten: Hírlapelőfizetési és Lapellátási Iroda (HELIR)
Budapest, XIII. Lehel u. 10/a.

APRÓHIRDETÉS

Palota Kőműves, Javító és Karbantartó Gmk vállalja kémények belső szigetelését, béléscső szerelését közületeknek és magánszemélyeknek egyaránt, Budapesten és vidéken. Levélcím: 1043 Bp., Bán Tibor u. 11. Telefon: 189-6816

Sió Építő és Szolgáltató Kiszövetkezet által vállalt munkákat, amiről velem tárgyalnak, kérem tekintsek semmisnek. Várffy Tibor

Eladó Velence mellett generációs családi ház. Panzióknak is alkalmas. Összkomfort, központi fűtéses, adómentes. 3 éve épült. Cím: Pállinkásné, 2490 Pusztasabolcs, Jókai u. 12.

Nyolcéves AVIA új motorral eladó. Szekszárd, Tartsay út, Halbolt. Telefon: 74/11-600.

Nyugdíjasok! Kézpénzért veszek régi faliorát, porcelánt, festményeket, régi bútor. „Gyűjtő” 7081 Simontornya, Pf.: 35.

Hat darab hízó eladó, januári vágásra előjegyezhető, ugyanitt Trabant Combi eladó. Vass Sándor, Várdomb, Római utca 12.

Négy és fél éves, jó állapotban lévő Zastava eladó. Tolna, Damjanich u. 1. Telefon: 40-789.

Szekszárd, Ságvári u. 8. szám alatt két-szintes, 4 szobás lakás eladó. A szennyvíz és a víz rendezetlen. Bartha Bertalanné.

Szálkán kb. 60-80 m²-es helyiség, víz, villany (3 fázis) és fűtési lehetőséggel hasznosításra kiadó. Érdeklődni: Várffy, Szálka, Kossuth u. 71/A, vagy a 74/16-382-es telefonon.

Nemescsincsilák felszereléssel, táphomok-biztosítással, legelőnyösebb kedvezménytel tenyésztőnél eladók, előjegyezhető. Élő állat vagy prém visszavásárlás megoldott. Ugyanott többszörös győztes szülőktől doberman és hasky (szibériai szánhúzó) kiskutyák. Érdeklődni: Várffy, Szálka, Kossuth u. 71/A, vagy 74/16-382-es telefonon.

Antik órajavítót keresek. Telefon: 74/11-600.

Redőnykészítő kisiparos felvételre keres gyakorlott tűzletkötőt. Tel.: 80/81-978.

125-ös Polski Fiat felújított főtengelyel, komplett csapágsorral eladó. Zomba, 74/33-071.

Hirdetését telefonon is feladhatja

Budapest	141-4655
Pécs (72)	41-580
Szekszárd (74)	16-277
Dombóvár (74)	66-779
Paks (75)	11-173
Tolna (74)	40-476
Gerjen (75)	37-060

Kedves KERESZTSZÜLÖK, keresztelési fogadalmuk betartásában segít az

fizessenek elő a lapra KERESZTGYERMEKEIK számára, hogy azok könnyebben mondhassanak az

életre **IGENT!**

Előfizetési díj egy évre 600 forint
fél évre 300 forint

A lap előfizethető a Hírlapkézbesítő Postahivataloknál, a Posta hírlapüzleteiben, vagy közvetlenül
a HELIR 215-96 162 pénzforgalmi jelzőszámon

AZ IGEN ELŐFIZETÉS LELKIAJÁNDÉK

DÁTUM

Munkaebédhez szól a nóta

Tisztelt elvtársak, elvtelen társak, társtalan elvűek, volt társak, leendő, esendő és kelendő, kerülendő és terüendő! Ma, amikor az esztendő utolsó munkanapján összejöttünk, hogy megváltssuk a világot, ha már az nem váltott meg minket, az a szerény és úszteletteljes javaslatom, ne dolgozzunk olyan nagyon. Ha ugyanis éppen úgy ásnánk a tankcsapdákat a munka frontján, mint eddig, könnyen előállhat az a helyzet, ami az elmúlt évben teljes egészében beigazolódt: kicsiny léptekkel haladtunk előre. Még néhány centiméter, s akkor már gyorsabban fogunk előre menni, hiszen odaérünk a szakadékhoz. Kérem szépen, azt is meg lehet szokni, mert azok a légből kapott állítások, melyek szerint nem tanácsos a szakadékba zuhanni, nem érdemelnek hitelt, mivel csupán elméleti fejtegetésen, nem pedig gyakorlati tapasztalaton alapulnak.

Márpedig azt többszörösen habilitált és rehabilitált marxista, leninista, sztálinista, sőt nistanista ideológusok is elismerik, hogy az elmélet (i)gazságának végső kritériuma a gyakorlat. Ez természetesen nem a hadgyakorlatot jelenti, hanem azt a magas színvonalú tevékenységet, amelyet mi az elmúlt (aszot) esztendőben gözősen véghezvittünk. Sikeresen leállítottuk (a vízlépcsőt, az életszínvonalat), felállítottuk (a célt, de még nincs lőszert), átállítottuk a gazdasági tervezést – egy add-hoz bizottság javallatára. Mindezt tanácsolom, hogy kedves mindnyájuk ne dolgozzanak annyit, elvégre ne a pihenés mindenkinek jár. Még a kormányknak is...

#

Eladó Tito Mercedesese

„A legjobb a legjobbak között. 1971-es modell, Mercedes-Benz 600. Pullman Landaulet, felnyitható tetővel, teljesen eredeti, 21 000 kilométer futott. Csillogó fekete színű, barna bőr belső huzattal. Csak egy tulajdonosa volt: Tito jugoszláv elnök.”

Ez a hirdetés jelent meg a Classic and Sportscar című folyóirat decemberi számában. A belgrádi Vecsernye Novosztii szerkesztőségének egyik kíváncsi újságírója felhívta a hirdetés végén megadott norvégiai telefonszámot, és a következő választ kapta:

Ha Ön komoly vevő, akkor kérem, hogy juttassa el írásbeli ajánlatát, és csatolja hozzá fizetőképességének igazolását. Amint ezt kézhez kapjuk, tájékoztatjuk Önt a fontosabb részletekről és tényekről. Ez vonatkozik természetesen a fizetés és a leszállítás módjára is. Állítólag már több ajánlat érkezett a hirdetésre, és a gépkocsi vételára szédítő gyorsasággal emelkedik.

Az özvegy ügyvédje nem tudott választ adni arra a kérdésre, hogy kié lehetett a Mercedes-Benz, és hogyan hirdethetik eladásra egy norvégiai telefonszámon. Éppen ez a probléma – mondta Veszna Vojvodics védőügyvéd – Tito elnök vagyonáról nincs teljes lista, vagy ha létezik is, az örökösök számára hozzáférhetetlen.

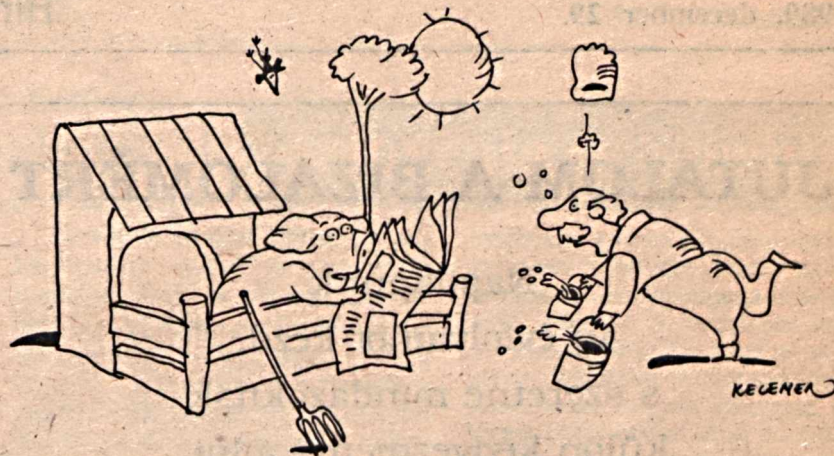
A Sportfogadási és Lottóigazgatóság közlése szerint a lottó 52. játékheftén a következő nyerőszámokat húzták ki: 1, 42, 49, 62, 74.

A tárgynyeremény-sorsoláson az 51. játékheftét szelvényei vesznek részt.

Újabb regionalis menekülttábor hoznak létre a Fulöp-szigeteken az indokinaai politikai menekültek fogadására. Ezt a manilai külügyminisztérium jelentette be csütörtökön. Raul Manglapus fulöp-szigeteki külügyminiszter idén júniusban a délkelet-ázsiai menekültproblémával foglalkozó genfi értekezleten már jelezte országa készségét egy újabb menekülttábor létrehozására. A manilai döntés azután született, hogy a kormány biztositásokat kapott az ENSZ menekültügyi főbiztosától: sikerült megoldást találni a politikai és gazdasági menekültek különválasztására. Mint ismeretes, az indokinaai, elsősorban vietnami menekültek döntő többsége gazdasági menekült. Manila a tábor létesítésének feltételül szabta, hogy a menekülteket fogadó országok vállaljanak garanciát: a tábor legfeljebb három évig üzemel majd, és nem igényli a Fulöp-szigetek pénzügyi hozzájárulását.

A Svájcban élő Mihály volt román király azt állította, hogy az ország új vezetői valamennyien kommunisták, és a néhai diktátor kiszolgálói. A 24 heures című francia nyelvű lapnak adott nyilatkozatában azt mondta, hogy az ideiglenes kormány vezetői hithű kommunisták, akik Ceausescuval működtek együtt. „Ezt mindenki tudja. A román nép nem azért harcolt, hogy most is a régi gárda uralkodjék, és folytatódjék a korábbi rendszer” – jelentette ki az exkirály

(UPI/Reuter)

Mit gondol? Lesz szerencsés új évünk?

Közel harminc tonna élelmiszert, ruhaneműt, gyógyszert gyűjtöttek a Magyarországi Szociáldemokrata Párt aktivistái december 28-ig. Az adományokat – elsősorban a szegedi és a gyomaendrődi pártalapszervezetek tagjainak segítségével – Aradra, Temesvárra, Brassóba és Nagyváradra továbbították.

Az összegyűjtött anyagokat a párt vezetőségének és választmányának több tagja szállította el rendeltetési helyére, már az első napokban, vállalva a veszélyt is. Az akciókat a párt elnöke, Petrasovits Anna személyesen irányította. A gyűjtésben különösen Miskolc, Salgótarján, Szombathely, Szeged és Debrecen SZDP-szervezetei vettek részt a környező településekről is gyűjtve a segélyeket. Vidéken a legtöbb helyen más politikai pártokkal, illetőleg a Vörös-kereszttel együttműködve továbbítottak Romániába vért, egészségügyi felszereléseket, élelmiszert és különféle háztartási iparcikkeket.

Az SZDP Budapest VII., Dohány u. 76. szám alatti központi irodájába most elsősorban röntgenfilmeket, takarókat, bébiárukat és tápszereket hoznak a budapesti kerületi SZDP-alapszervezetek tagjai. Továbbra is fogadják az adományokat az éjjel-nappal ügyeletet tartó központ mellett a III., Selmeczi út 14-16., az V., Mérleg u. 10., a VI., Rózsa Ferenc u. 44. és a XXI., Kossuth Lajos u. 61. szám alatti pártszervezetek.

A JATE Kalmár László Kiberetikai Laboratórium, a New England Machinery Ltd. és a Zenon Kft. felhívása

Az egyetemes emberiség nevében felhívással fordulunk a magyar vállalkozókhoz, a magyar értelmiségiekhez és szervezeteikhez, és mindenkihez, akit felháborítanak az utolsó kelet-európai diktatúra haldoklása közben elkövetett újabb és újabb rémtettei.

Minden elszigetelt segítség, bármely önfeláldozó is, pusztán csepp a tengerben. Ezért elhatároztuk, hogy mozgalmat indítunk.

Adj, és győzz meg még kettőt, hogy ő is adjon!

Vállalkozók! Csatlakozzatok hozzánk! Így remélhetjük, hogy a kiindulási, szerény 150 000 forintnyi összeg olyan méretűvé nő, amit a támogatandó ügy nagysága megkövetel.

A Budapest Bank Rt. szegedi igazgatósága által vezetett 284-994433286 számú bankszámlára bármely postahivaltalból postai utalvánnyal, banki átutalással, vagy akár a helyszínen (Szeged, Klauzál tér 4.) készpénzben helyezhető el segély. Az utalványokra feltétlenül írják rá: „A diktatúra ellen!” Az összegyűlt pénzt 1990. január 15-ig a Magyar Vöröskereszt rendelkezésére bocsátjuk, hogy azt az általuk legfontosabbnak tartott célra használják fel.

Az új választójogi törvény nem nyújt megfelelő kereteket a hazai nemzetiségek és kisebbségek parlamenti képviselőtéhez – állapították meg a Magyar Demokrata Fórum nemzeti és kisebbségi bizottságának csütörtöki ülésén. Az MDF elengedhetetlennek tartja a hazai nemzetiségek és kisebbségek hatékony érdekképviseletét, amelynek megvalósítását a maga lehetőségeivel és eszközeivel támogatni kívánja. Ezért a Magyar Demokrata Fórum vállalja, hogy minden hazai nemzetiségi és etnikai kisebbség egy vagy több képviselőjét saját jelöltjeként indítja az egyéni, illetve listás jelölési formában. A jelöltek kiválasztásában az MDF támaszkodni szeretne a nemzetiségi lakosság kezdeményezéseire, illetve a nemzetiségi szövetségek, továbbá a nemzeti és etnikai kisebbségek újonnan alakuló szervezeteinek javaslataira.

**Holnapi
számunkban
olvashatják,**

hol harknizott

Lenin
és Sztálin

Kiadja a Dátum Rt. magánkiadásban. Főszerkesztő: Bába Iván. Főszerkesztő-helyettesek: Czako Sándor és dr. Tötös Gábor (külpolitika). Olvasószerkesztő: Kis Pál István (belpolitika). Rovatvezetők: Bálint György (sport), Szávai Géza (kultúra), Takács Zsuzsa (szociálpolitika). Külföldi tudósítók: Szalai Attila (Varsó), Zirkuli Péter (Párizs), dr. Vezényi Pál (Zürich), Vígh József (Toronto). Felelős vezető és kiadó: dr. Károly István. Szedés és tördelés: Babits Kiadó. Szerkesztőség és kiadóhivatal: 7100 Szekszárd, Bajcsy-Zsilinszky u. 7. Tel.: 74/16-277. Fax: 74/15-275. A budapesti iroda címe: 1023 Bp. Harcza u. 2. Tel.: 11-52-744. Nyomja az Athenaeum Nyomda Budapest VII., Lenin krt. 7. Felelős vezető: Szlavik András vezérigazgató. Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármelyik hírlapkézbesítő postahivatalnál, a kézbesítőnél, a posta hírlapüzleteiben és a Hírlapelőfizetési és Lapolvasási Irodánál (HELIR) 1900 Budapest XIII., Lehel u. 10/A. közvetlenül vagy postautalvánnyal, valamint átutalással a HELIR 215-96162 pénzforgalmi jelzetszámmal. Előfizetési díj: egy hónapra 200 Ft, negyedévre 600 Ft, félévre 1200 Ft, egy évre 2400 Ft. Indexszám: B/PNL/31/TO/1989. ISSN-szám: 0864-9170.